

TMMOB VI. Devre alışma Raporu

Bu yıl aramızdan ebediyen ayrılan meslektaşlarımız

Akad Kamil
Atilla Ő. Nihat
Akvardar Avni
elebioğlu Hilmi
iloğlu Nuri
Elbi Süreyya
Enacar Haluk
Erçin Hayrettin
Ggen Seyfi
Gülez Mehmet
Güroy Veysel
Kafescioğlu zcan
Karaçay Nesip
Kavafyan Keğan
Keseroğlu Hsn
Kızılca Mehmet
Niltuna Ltfi
Onur Yusuf
Orga Temel
Peker Őerafettin
Söylemez Nedim
Sadalak Osman
Tepedenli İzzettin
Tınaztepe M. Ali
Tırnakçı Faruk
Tokay Fehmi
Vargı Kadir
Yıldırım Rahmi
Yurtren Siyami

11 -15 Nisan 1960 Pazartesi Saat 10.00 ANKARA

GÜNDEM

Açılış

- 1 — Riyaset Divanı seçimi,
- 2 — alışma Raporu, Malı Rapor ve Murakıplar Raporunun okunması,
- 3 — Umumı Hey'ete getirilen tekliflerden lüzum görülenler için Komisyonlar teşkili,
- 4 — Birlik Talimatnamesinin tādili hakkında karar ittihazı,
- 5 — Gemi Makinaları İşletme Mühendislerinin bir Oda kurmaları hakkında karar ittihazı,
- 6 — Raporların müzakeresi ve İdare Hey'etinin ibrası,
- 7 — VII. Çalışma Devresi Bütçesinin tetkik ve kabulü,
- 8 — Birlik İdare Hey'eti ve Oda tekliflerinin müzakeresi,

- 9- Komisyonlardan gelen raporların müzakeresi,
- 10 — Seçimler için namzetlerin ilânı ve tasnif hey'eti seçimi,
- 11 — Seçimler,
- 12 — Dilekler,
- 13 – VIII. Umumî Heyet toplantı yeri ve tarihinin tespiti ve kapanış.

I. Umumî İzahat

VI. ÇALIŞMA DEVRESİNİN KARAKTERİ :

Mart 1959'dan 29 Şubat 1960 tarihine kadar geçen VI. faaliyet devresi, Birliğimizin kuruluşundan beri en hareketli devresini teşkil etmiştir. 6235 sayılı kanunu tâdil eden 7303 sayılı kanunun Haziran 1959 tarihinde neşredilmesi üzerine, bir Fevkalâde Umumî Hey'et toplantısı yapmak zarureti hasıl olmuştur. 17 Nisan 1959 tarihinde seçilerek işbaşına getirilen İdare Hey'etimiz, evvelâ mesaisini senenin ilk meclise verilmiş olup, o tarihte tetkikte bulunan 6235 sayılı kanunun tâdil tasarısına muvazi çalışmalar üzerine teksif ederek, bu kanunun Birliğin görüşüne uygun şekilde çıkmasını temine çalışmış. Haziran'da 7303 sayılı kanun çıkınca da, hemen bu kanuna intibak çalışmalarına başlayarak fevkalade Umumî Hey'et toplantısı için gerekli hazırlıklara geçmiştir. Kanun 3 aylık bir intibak devresi tanıdığından bu 3 ay içinde gerek Birlik ve gerekse Odaların talimatnamelerinde lüzumlu değişikliklerin yapılması gerekiyordu. Bu sebeple, Odalar arası bir komisyon vasıtası ile, lüzumlu değişiklikler tespit edilerek, Odaların Fevkalâde Umumî Hey'etlerinden geçirildikten sonra, 17-19 Ağustos'ta toplanan Birlik Fevkalâde Umumî Hey'etinde karara bağlanmıştı. Eylül'de vazifesinden ayrılan Birlik Umumî Kâtibinin yerine 18 Eylül'de muaddel kanun ve talimatname çerçevesinde yeni Umumi Kâtip tâyin edilmiş, ancak bu tarihten sonra normal bir çalışma devresine girmek mümkün olmuştur.

Netice itibarı ile görülmektedir ki VI. çalışma devresinin ilk 6 ayı daha ziyade VI. ve Fevkalade Umumî Hey'et toplantıları ve 7303 sayılı kanuna intibak hazırlıkları ile geçmiş olup, ancak ikinci 6 aylık devre zarfında normal meslekî çalışmalar yapılabilmektedir. Buna rağmen kaybolan zaman sıkı bir çalışma ile telâfi edilmiş ve İdare Hey'etimiz huzurunuza normal bir çalışma raporu ek bahtiyarlığına erişmiştir.

2 – TEŞKLİAT

Birlik İdare Hey'eti bu devre 42 toplantı yapmıştır. Muhtelif tarihlerde İdare Hey'etinden Muhittin Aran, İsmail Bayındır ve Orhan Düzgüneş istifa etmişler ve Tarık Sabuncu, Halûk Hanyalıoğlu, Raif Tursan ve Sabahattin Özbek de talimatname hükmü muvacehesinde müstafi addedilmişlerdir. 4 azadan teşekkül eden Yüksek Haysiyet Divanının bu devre zarfında toplanmasına lüzum hasıl olmamıştır. 3 kişilik Murakıplar Hey'eti 3'er aylık devrelerde normal toplantılarını yaparak, raporlarını vermiştir.

Birlik merkez idaresi Umumî Kâtibin idaresinde olmak üzere, bir muamelât şefi, bir muhasebe ve hukuk müşaviri ile beraber, 7 kişilik bir memur ve müstahdem kadrosu ile idare edilmiştir. Birlik gazetesinin neşrinde de, yine mevcut kadro çerçevesinde 3 kişi çalışmıştır. Yüksek Haysiyet Divanı, Murakabe Hey'eti azaları ile İdare Hey'etinin asıl, yedek ve istifa sureti ile ayrılan azalar ve Birlik merkez idaresi şefleri (Ek I a)'da gösterilmiştir. İdare Hey'eti listesi de her Odanın temsil edildiği toplantı sayısı da işaret edilmiştir.

Birliğimizin üye sayısı yekûnu halen 11.785'e yükselmiş olup, 10 ihtisas

Odamıza mensup üye sayı ile, bunların bir evvelki devre ile mukayesesi ve formasyonlarına müteallik istatistiki malûm (Ek l/b) de gösterilmiştir.

3 — İHTİSAS KOMİSYONLARI :

Bu devrenin zaman itibarı ile bölüntülü ve kısa olmasına rağmen, komisyon çalışmaları geçen devrelerden daha geniş olmuştur. Birlik faaliyetlerine müteallik çeşitli konularda 17 odalar arası ihtisas komisyonu çalışmıştır. Bu komisyonlardan 3 tanesinin ise çalışmaları ikmal edilemeyerek, müteakip devreye intikal ettirilmiştir. Komisyon çalışmaları yukarıda izah edilen sebeplerle geç başlamış, bidayette ağır gitmiş ve fakat bilâhare alınan tedbirlerle harareti bir saf haya intikal etmiştir. İhtisas komisyonlarımızın isimleri ile, mesailerini ikmal edip etmedikleri, yaptıkları toplantı sayısı ve 10 ihtisas Odasından çalışmalara katılan temsilcilerin isimleri (Ek l/c) de gösterilmiştir.

II Mevzuat

I — 6235 ve 7303 SAYILI KANUNLAR :

Birlik V. Umumî Heyetince 6235 sayılı Birlik Kanununun tâdili için vazifelendirilen Mevzuat Komisyonu, 4 Haziran 1959 tarihinde bu kanunu tâdil eden 7303 sayılı kanunun neşri dolayısı ile ancak Ekim 1959 sonunda toplantıya davet edilebilmiştir. Geriye kalan 4 aylık kısa bir çalışma devresi içinde bu komisyon ancak hazırlık çalışmaları yapmış ve ihtisas sahasına taallûku bakımından kendisine acilen havale edilmiş Kimya Mühendisleri Odasının hazırladığı, mesul müdürlük talimatnamesi ile İnşaat Mühendisleri Odası'nın teklif ettiği 4 kanun tasarısı üzerindeki mesaisi sebebi ile Birlik Kanunu üzerinde esaslı bir çalışma yapamamıştır.

4 Haziran 1959'da neşredilen 7303 sayılı kanun, üzerinden en az I senelik bir tatbikat devresi geçmeden tekrar tadil edilemeyeceğinden, VII. çalışma devresinde, 6235 ve 7303 sayılı kanunların birlikte tetkike tâbi tutulup tâdil teklilerinin VIII. Umumî Hey'ete getirilmesi muvafık olacaktır.

3458 Sayılı kanun

VI. Umumi Heyet İdare Heyetimizi 3458 sayılı kanunun ihtiyaçlara salih hale getirilmesi, konusunun tetkik edilerek yapılacak hazırlığın müteakip Umumi Heyete arzı ile vazifelendirmiştir. 3458 sayılı unvanlar kanununun tadili için İdare Heyetimiz kendi azaları arasından teşkil ettiği bir komisyon marifeti ile gerekli çalışmalar yapmıştır. Mevzunun, meslekî formasyon, unvanların iktisap yolları, ihtisaslaşma, hak ve salahiyetlerin tanzimi, memur meslektaşların serbest çalışma imkanları gibi unsurlar bakımından muhtelif Avrupa memleketleri ile Amerika Birleşik Devletleri'ndeki tatbikatını geniş bir tetkike tâbi bir komisyon, 3458 sayılı kanunun tâdilinde esas ittihaz edilecek prensipleri müzakere ve serd eden bir rapor hazırlamıştır. İdare Hey'etimiz raporu aynen tasvip ederek Umumî Hey'etinize arz ile müzakeresine karar vermiştir. Umumî Hey'etimizde tebellür etmiş fikirler üzerinde müzakere açılmasını teminen, rapor gazetemiz vasıtasıyla bütün üyelerimizin tetkikine arz edilmiştir. Raporda 3458 sayılı kanun tadil tasarısının aşağıdaki prensipleri ihtiva etmesi teklif edilmektedir.

1. Unvanların tek bir kanunla ve teknik, tahsil formasyonu esasına göre verilmesi; takdir ve tevcih edilecek unvanları tanzim etmek üzere bir Mühendis

ve Mimar Unvanları Komisyonunun teşkili,

2. Memleketimizdeki teknik tahsil sistemine uyarak tevcih edilecek unvanlar arasında bir kademe farkı bulunması, ayrıca unvanların mektep ismi ile beraber kullanılması,

3. Yabancı memleketlerde mühendislik veya mimarlık tahsili yapanlara verilecek unvanların muadiliyet esasına göre mezkûr komisyon tarafından tespit edilmesi,

4. Mesleğin muhtelif kollarına ait vazife, hak ve salahiyetlerin kanuna müsteniden neşredilecek ile tâyin edilmesi,

5. Amme sektöründe, mühendislik ve mimarlık formasyonu icap ettiren işlerde bu unvan sahiplerinden başkalarının çalıştırılmasına mani olunması,

6. Mesleğin tanzimi gayesi ile kanunen mesuliyeti mucip veya kontrol mahiyetindeki meslekî faaliyette bulunacak unvan sahiplerinin ayrıca, ruhsatlı mühendis veya ruhsatlı mimar unvanını almalarının mecburî tutulması,

7. Ruhsatlı Mühendis veya Ruhsatlı Mimar unvanını haiz memurların bazı şartlarla, memuriyetleri (vazifeleri) dışında, meslekî faaliyetlerde bulunabilmeleri;

3458 sayılı kanun ile alakalı çalışmaların bundan sonraki seyri Umumî Hey'etimizin alacağı kararla tayin edilecektir.

MÜHENDİSLİK UNVANININ İKTİSAP USULÜ :

Makine Mühendisleri Odasının teklifi üzerine, muhtelif yollardan mühendislik unvanı iktisap için teşkil edilen komisyon, bu hususun tetkiki için mühendis ve mimar yetiştiren tedris müesseseleri Maarif, Nafia, Sanayi ve İmar Vekâletleri, çok sayıda mühendis ve mimar çalıştıran müdürlük ve 10 ihtisas Odası temsilcilerinden teşekkül eden büyük bir komisyon kurulmasını teklif etmiş ve konunun esas hâl şeklinin 3458 sayılı kanun çerçevesinde mütalaası icap ettiğini belirtmiştir. İdare Heyetimiz kanunun 3458 sayılı kanun çerçevesinde ele alınmasını uygun görmüştür.

4 — HAK VE SELAHİYET KANUNU :

Orman, Ziraat, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odalarının hazır olan hak ve salahiyet kanun tasarıları, 3458 sayılı kanun üzerinde çalışmakta olan Komiteye tevdi edilmiş, diğer Odalardan bu mevzuda bir çalışma yapıp yapmadıkları sorulmuş ve hazırlıklarını mezkûr komitenin tetkikine imkân verecek bir zaman zarfında göndermeleri istenmiştir. Adı geçen 3 Oda haricinde 8 mebus tarafından ziraat yüksek mühendisliği hakkındaki kanunun T.B.M.M.'ye tevdi edilmesi üzerine, İdare Hey'eti, konunun evvelâ ilgili Odalar ve Mevzuat Komisyonu temsilcileri arasında tezekkürünü faideli mütalâa etmiş ve bu mesai neticesi üzerinde tetkikatını tamamlayarak mezkûr tasarımın formasyonu iyi tespit edememesi ve diğer meslek kolları ile tedahülleri ihtiva etmesi, 3458'de nazarı itibara alınacağı ve bütün Odaların hak ve salahiyet kanunları ile birlikte bir kül halinde ele alınmasının uygun olması bakımlarından ihmalî lazımla geldiğine ve mutlaka kanunlaşması

cihetine gidilmesi takdirinde, metin tâdilinin lüzumuna karar vererek, hazırladığı tasarıyı T.B.M.M encümenine göndermiştir. Bilâhare Odalar arası tertiplenen toplantılarda diğer ihtisas kollarına tedahüller bertaraf edilerek 2. madde için yeni bir metin üzerinde mutabakata varıldığından müşterek nokta nazar ilk teklifimize ek olarak T.B.M.M. Riyasetine, Encümeni Reis ve üyelerine takdim kılınmıştır (Ek 2).

Harita ve Orman Mühendislerinin hak ve salahiyet kanun tasarılarının Odalarınca müstaceliyet arz etmemesi muvacehesinde, 3458 sayılı kanunun intacına taliki suretiyle bütün ile birlikte halli daha uygun mütalâa edilmiştir.

5 — ORMAN TARİFİ YETKİSİ :

Orman Kanununun “Orman tarifi” yetkisini Zirâat Vekâletine, tanıyan muvâkkat 1. maddesinin kaldırılmasını önlemek hususunda Adliye ve Ziraat Vekâletleri, Adliye Encümeni ve meslektaş mebuslar nezdinde gerekli teşebbüsler yapılmış ve konu müspet neticeye bağlanmıştır.

6 — TAPULAMA KANUN TASARISI:

Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü tarafından hazırlanan “Tapulama Kanun Tasarısı” üzerinde Harita ve Kadastro Mühendisleri Odamızca yapılan tâdil teklifi teemmül olunmuş ve tasarı iki kademedede tetkik edilerek böyle bir tasarinin 2613 sayılı kanunla birleştirilerek ele alınması lazım geldiği esbabı mucibesi ile reddi, mutlaka çıkarılmak istendiği takdirde Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası mütalâasına göre tâdili şeklinde Birlik noktai nazarı tespit olunmuş ve Tapu Kadastro Umum Müdürlüğüne intikal ettirilmiştir.

7 — BİRLİK TALİMATNAMESİ :

6235 sayılı Kuruluş Kanunumuzu tâdil eden 7303 sayılı kanunun neşrini müteakip yapılan fevkalâde Umumî Hey'et toplantımızda tedvin ve kabul edilen Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Talimatnamesinin tatbiki sırasında Oda Umumî Hey'etlerinin teşekkül tarzına mütedair maddesi bazı Odalarımızca münakaşayı mucip görülerek Birliğin mütalâasına müracat edilmiştir. Bu kanun üzerine İdare Heyetimizde en salahiyetli uzuv ve kanununun yürütücüsü bulunan Adliye vekaletinden 58. maddenin kanundaki muaddel 21. maddeye aykırı olup olmadığı hususunda mütalaa talep etmiş, alınan cevapta hem 58. madde hakkında üzerinde aşağıda arz edeceğimiz mütalaalar bildirilmiştir.

1. 6235 sayılı kanunun 7303 sayılı kanunla muaddel 21. maddesindeki sarih hükümlere göre Oda Umumi Heyeti, Odaya kayıtlı bütün azalardan teşekkül eder. Azaların Umumî Heyete delege vasıtasıyla iştirakine cevaz verilmemiştir. Binaenaleyh, âmir hukuk karakterinde bir hükmü ihtiva etmesi sebebiyle Talimatnamede kanuna aykırı bir hususun kabulüne imkân yoktur.

2. Talimatnamenin 4. maddesinde Birliğin Organları meyanında Birlik Murakıplar Heyeti de gösterilmiştir. Kanunun 3. maddesine, muvazi olarak hazırlanan bu maddeye, kanunda olmadığı cihette Birlik Murakıplar Hey'etini idarî uzuv olarak ilâve etmek kanuna aykırıdır. Kanunda herhangi bir hüküm olmadığına göre ve Birlik Murakıplarına organ vasfı izafe edilemez.

3. 7303 sayılı kanunun getirdiği değişikliklerden biri de, Umumî Kâtibin seçim yolu ile iş başına getirilmesi yerine Umumî Katibini İdare Heyetince tayin

edilmesi hususudur. Seçim yolu yerine tayin yolu tercih edilmişken Talimatnamenin 28. ve bununla ilgili olarak 109, 110 ve Muvakkat 1. madde hükümlerinde seçim sisteminin yine benimsenmiş olması kanuna aykırı görülmüştür.

4. Talimatnamenin 38. maddesinde Yüksek Haysiyet Divanı azasının red ve istifa sebepleri cümlesinde istifa kelimesi yanlış kullanılmış olup istinkaf olarak değiştirilmesi ve muvafık düşünölmüştür.

Adliye vekaletinin bu yazısı üzerine keyfiyet bir kere de hukuk müşavirimize tetkik ettirilmiş ve hukuk müşavirimizin mütalaasının vekaletin Birlik Murakıplar İdare Heyeti hakkındaki görüşü ile izah ettiği mucip sebepler muvacehesinde Birlik Murakıplar Heyetinin 4. maddede bir uzuv olarak mütalaa edilebileceği kanaatinde olduğu anlaşılmıştır.

Bunun üzerine gerek Adliye vekaletinin yazısı ve gerekse hukuk müşavirimizin mütalaası odalara gönderilerek mevzunun toplanacak olan Umumi Heyetin gündemine konulacağı bildirilmiştir. Kanunumuzun diğer yürütücüsü bulunan Nafia Vekâleti de Adliye Vekâletinin mütalaasını benimsenmiş ve kanuna aykırı görölen maddelerin gerekli tadilata kadar kanun hükümlerinin tatbikini istemiştir. Ancak İdare Heyetimiz kendisini bu hususta salahiyyetli görmediği cihetle mevzunun Odalara intikal ettirilmesini ve Birlik Umumi Heyetine arzını muvafık bulmuştur. Ek 3'de takdim ettiğimiz Adliye ve Nafia Vekâletlerinin mütalâaları muvacehesinde muhterem hayetinizin kanuna en uygun kararı vereceğine şüphe yoktur. Bunun için prensip kararı tebellür ettiği takdirde, seçilecek bir komisyonun tavzifi ile talimatnamenin ilgili maddelerinde gerekli tadilatın yapılmasını lüzumlu görmekteyiz.

6269 SAYILI KANUNUN 6. MADDESİNE GÖRE HAZIRLANAN MES'UL MÜDÜRLÜK TALİMATNAMESİ :

Kimyagerlik ve Kimya Mühendisliği hakkındaki 6269 sayın kanunun 6. maddesi gereğince bir Mesul Müdürlük Talimatnamesi'nin hazırlanması icap etmektedir. Bu Talimatnamenin metni Kimya Mühendisleri Odası tarafından hazırlanıp Sanayi Vekaletine gönderilmiş ve Vekalet de Birliğimizden tetkikini ve bazı hususlarda mütalaasının bildirilmesini istemiştir. İdare Hey'etimiz konuyu Mevzuat Komisyonunun tetkikinden geçirdikten sonra, komisyon tarafından hazırlanan mütalâayı aynen ve tadilâtı da yeniden tetkiki suretiyle (Ek. 4) deki şekilde kabul ederek Sanayi Vekaletine arz ve teklif etmiştir.

9 — İMAR KANUNU 14. MADDESİ GEREĞİNCE HAZIRLANAN TALİMATNAME :

6785 sayılı İmar Kanununun 14. maddesine göre hazırlanan talimatname hakkındaki Birlik görüşü İmar ve İskan Vekâletine arz olunmuş; ancak, Vekâletçe hazırlanan Ve Resmi Gazete'de neşir ve 1 Mart 1960 tarihinden itibaren meriyete giren talimatnamede bazı kayıtlar altında da olsa proje tanzimi yetkisinin teknikerlere tanınması hususunun yer alması. Birlik noktai nazarına aykırı düştüğünden, İnşaat, Makina, Elektrik Mühendisleri ve Mimarlar Odaları ile bir toplantı yapılarak mevzu görüşölmüş ve Birlik vasıtasıyla alakalı rakamlar nezdinde gerekli demarj yapılmış, bir basın toplantısı tertiplenerek Birlik görüşü yazılı olarak efkarı umumiyeye aksettirilmiştir.

10 — GEMİ MAKİNALARI İŞLETME MÜHENDİSLERİ ODASI AÇILMASI :

Beş seneye yakın bir zaman Umumî Heyetlerimizde münakaşa ve müzakere edilen ve fakat bir karara varılamayan bu mevzu, tekrar, VII. Umumî Heybetimizin gündem maddelerinden birini teşkil etmektedir. Malûmları olduğu üzere 4915 sayılı kanuna göre kurulmuş ve 4/10370 sayılı Kararname ile neşredilen talimatnameye istinaden pozisyonu tesbit edilmiş bulunan Yüksek Denizcilik Okulu Bölümü mezunlarına Gemi Makinaları İşletme Mühendisi unvanı verilmektedir. 6235 sayılı kanunun 1. ve 33. maddelerine istinaden mesleklerini icra edebilmek üzere, kayıt olmak mecburiyetinde buldukları Birliğimize müracaat ederek ihtisaslarına en yakın bir Odaya girmeyi veya yeni bir Oda teşkilini talep etmişlerdir. Umumî Hey'etlerimizde mevzu gerektiği şekilde müzakere edilmiş ve Münakalât Vekâletince mühendislik unvanının tevcih edilip edilemeyeceği ve Yüksek Denizcilik Okulu Makina mezunlarının mühendislik formasyonunu haiz olup olmadıkları hususlarının tetkiki için İdare Heyetlerine vazife verilmiştir. İstanbul Teknik Üniversitesi Senatosu Devlet Şûrasına 25.9.1956 tarihli yazısı ile Yüksek Denizcilik Okulu Makina Bölümü mezunlarına, okul müfredat programlarının, mühendis unvanı alacaklarına haiz olduğu seviyede bulunması ve bu okulda yetişen mühendis tarifine uygun bir formasyonda olmalarına binaen Gemi Makinaları İşletme Mühendisi unvanı verilmesini Devlet Şûrası Umumî Hey'eti de 56/537 esas ve 56/551 sayılı kararı ile Yüksek Denizcilik Okulu Makine bölümü mezunlarına mühendis unvanı verilmesinde kanuna aykırılık bulunmadığına dair 3. Daire kararını tasdik etmiş bulunmaktadır.

Bu karara karşılık Maarif Vekâleti, Devlet Şûrasında itirazda bulunmuş ise de talep reddedilerek eski kararda ısrar olunmuştur. Bilâhare İcra Vekilleri Heyetinin 4/10370 sayılı kararnamesi ile Münakalât Vekâletinin, Yüksek Denizcilik Okulu Makine Bölümü mezunlarına Gemi Makinaları İşletme Mühendisi unvanı verilebileceği kabul edilmiş ve bu suretle kararnameye iştirak etmiş bulunan Maarif Vekâletinin de durumu kabul ettiği anlaşılmıştır. V. Umumî Hey'et toplantısında, Yüksek Denizcilik Okulu Makina Şubesi Mezunlarının Birlik bünyesinde Oda kurmaları hususunun tamamen 6235 sayılı kanunla ilgili görüldüğüne, nitekim 6235 sayılı kanunun 16. maddesinde Ziraat ve Orman Mühendislerinin de Oda kurmaları için ayrı madde konulmuş olmasına göre, Gemi Makinaları İşletme Mühendisi unvanı ile Oda kurulması da kanunun yürütücüsü olan Vekâletlerin ve kanunun yapıcısı olan T.B.M.M.'nin vazifeleri meyanında bulunduğundan konu ile ilgili merciler mütalâaları ve kararlar temininin yeni İdare Hey'etine vazife olarak verilmesine» şeklinde bir karar ittihaz edilmiştir. Ancak, Yüksek Denizcilik Okulu mezunları 11 sayılı bu kararın iptali için Devlet Şûrasında dâva açmışlar ve Dâva Daireleri Umumî Hey'etinin 59/454 esas ve 59/195 sayılı kararı ile kararda isabet bulunarak iptali ile Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri için ayrı bir Oda açılması ve ihtisaslarına en yakın Odaya girmeleri hususunda bir karar verilmesi icap ettiği tebarüz ettirilmiştir.

Bilahare Nafia Vekâletinden 9/9/1959 tarih ve Başvekaletten intikalen gelen 29/8/1959 tarihli yazılar ile Devlet Şûrası kararı muvacehesinde gerekli muamelenin ifası istenmiştir. Bu mevzuda hukuk müşavirimizin de mütalâası alınmış ve gerek idarî makamlar ve gerekse kazai mercilerden alınan kararlar muvacehesinde mevzuun tekemmül etmiş bulunduğu anlaşılmış ve Heyetimizin 18/9/1959 tarihli toplantısında;

I — Gemi Makinaları İşletme Mühendislerinin sayılarının müstakil bir oda açmaya müsait olması halinde böyle, bir oda teşkili hususunda gerekli teşebbüslere geçilmesine,

2 - Oda teşkili salahiyetinin kanunen Birlik Umumî Hey'etine mevdu olması ve fevkalâde Umumî Hey'et toplantısının büyük maddi külfetleri dolayısıyla konunun müteakip VII. Umumî Hey'ete götürülmesine,

3 – Umumi Hey'etin karar tarihine kadar kendilerinin Mühendis sıfatı ile mesleki faaliyette bulunmalarının tabii olduğuna,

4 – Oda teşkili için hazırlıklar yapılmak üzere Gemi Makinaları İşletme Mühendisi diplomasını haiz olanların adetlerini vilâyetlere göre dağılımlarını tespit ve beyanname doldurmaları maksadı ile Yüksek Denizcilik Okulu Mezunları Cemiyetine bir mektup yazılmakla beraber, Mühendislik - Mimarlık gazetesi ile Ankara'da, İstanbul'da münteşir birer gazetede keyfiyetin ilanına karar verilmiştir.

Bu arada Deniz Harp Okulundan mezun ve Gemi Makinaları İşletme Mühendisi, unvanının haiz bulunan diğer bir grup da Biriğimize müracaat etmiştir. Gerek Maarif Vekâleti ve gerekse Teknik Üniversite Senatosunca mühendislik formasyonları kabul edilen Deniz Harp Okulundan mezun Gemi Makinaları İşletme Mühendislerinin de kanunen mesleklerini icraya salahiyetli buldukları ve Yüksek Denizcilik Okulundan mezun bulunanlar gibi aynı unvanı taşıdıkları müşahede edilmiş olduğundan mevzuun ayrı ayrı değil, bir cepheden mütalaası daha uygun bulunmuştur.

VI. Umumî Hey'et toplantısında alınan 11 sayılı karar, Yüksek Denizcilik Okulu Makina Bölümü mezunlarının gene V. Umumi. Hey'et kararına vaki Şûrayı Devlet nezdindeki dâvalarının intacına intizar edilmesine ve diğer taraftan Birlikçe yapılmış olan müracaatların sonuçlandırılmasına mütedair bulunmakta idi. Bu arada dâva neticelenmiş ve müracaatımız sonuçlanmış olduğuna göre VI. Umumî Hey'et kararının icapları da yerine gelmiş bulunmaktadır. Netice olarak, kanunen mesleklerini icraya salahiyetli ve Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri unvanını haiz meslek erbabının 6235 sayılı kanun hükümlerine istinaden bir Oda kurmalarına dair teklifler kısmında tasvibinize sunduğumuz hususlar kabul buyurulduğu takdirde, Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri Odası 11. ihtisas Odamızı teşkil edecektir.

III. Mesleğin inkişafı ile ilgili işler

I — ARAŞTIRMA TEŞKİLATI :

Teknik personel miktar ve formasyonunu tetkik edecek bir araştırma teşkilâtının kurulması, memleketimizin mühendis ve mimar ihtiyacının tespiti konularında teşkil edilen Odalar arası Komisyon Hariciye Vekâleti delâletiyle yabancı memleketlerdeki Araştırma Teşkilâtları hakkında temin olunan dokümanlar ve VI. Maarif Şurasında bu mevzuda alınan kararlar üzerinde incelemelerde bulunarak memleketimizde Araştırma Enstitüsünün kurulması ve vazifeleri hakkında bir rapor hazırlamıştır. Bu Komisyon raporuna istinaden, Araştırma Enstitüsünün kuruluş gayesi şu şekilde tespit edilmiştir :

“Türkiye'de mevcut teknik personel yetiştiren müesseselerin imkânları ve teknik personel çalıştıran müesseselerin ihtiyaçlarını tetkik ve bunlar

arasında koordinasyonu temin ve formasyon ve ihtiyaç miktarlarını tespit etmek, bu maksatla yabancı memleketlerde benzerî teşekküllerle münasebetler tesis ederek, o memleketlerdeki durumlar hakkında bilgi edinmek ve gelişmeleri ve teknik personel yetiştiren öğretim müesseselerinin çalışmalarını takip etmek.”

Komisyon tarafından bu hususta hazırlanan statü (Ek: 5) de takdim olunmuştur.

2 — MÜHENDİS VE MİMARLARIN RASYONEL ÇALIŞMALARININ ETÜDÜ :

Bu mevzuda geçen devre teşkil olunan Odalar arası Komisyonun hazırlamış bulunduğu “Mühendis ve Mimarların vazife ve salahiyetlerinin tevzii hakkındaki kanun taslağı” ve “Resmî dairelerde çalışan mühendis ve mimarların rasyonel çalışmaları hakkındaki etüt” Odalara ve öğretim müesseselerine gönderilmiş, alınan cevabı mütalaalar komisyonun teklifi üzerine 3458 sayılı kanun hakkındaki mütalaalarla birleştirilmiştir. Mühendisin normal bir iş sahasında iki veya bazen de üç tekniker ile çalışabileceği, halbuki bugün mevcut tekniker adedinin mühendis adedinden çok az olduğu, ekseriya bürolarda, şantiye ve fabrikalarda teknikerlik vazifelerini mühendislerin gördüğü, bu sebeple mühendis yetiştiren müesseselerden ziyade, yeni tekniker okullarının açılması lâzım geldiği hususları alakalı merci olarak Maarif Vekâletine intikal ettirilmiştir. Büro ve dairelerde çalışan mühendislerin vakitlerinin, mühim kısmını yazı işlerine hasretmeleri neticesi, meslekî faaliyetten uzak kaldıklarından, meslekî bilgilerini ilerletemedikleri, yazı işlerinin lise mezunu memurlara yaptırılmasının tasarrufkar bir hareket olacağı cihetle, bu hususlarda tedbir alınması alâkalı Vekâletlere tavsiye olunmuştur.

Bunlardan başka:

a) Projelerin tasdikinde ve bunların kontrol ve murakabe sisteminde bir rasyonel organizasyon tesisi lüzumu teemmül olunmuştur.

b) Yeni mezun bir mühendisin müesseseye intisabından sonra devamlı olarak aynı işin bir safhasında çalışması da mühendisin sık sık yer değiştirmesi kadar gelişmesine mani olanaktadır. İşin muhtelif cephesini öğrendikten sonra ihtisasa gitmesi, her dairenin kendi bünyesine göre bir program yaparak faaliyete geçmesi lüzumlu görülmüştür.

c) Memleket içinde ve dışında teknik araştırmalar yapmak imkânının sağlanması ve yenilikleri takip edebilmek için de teknik yayım faaliyetlerinin araştırılması şayanı arzu bulunmuştur.

Bu hususlardaki görüşümüz evvelki devredeki mütalaaları teyiden Sayın Umumî Hey'etin dikkat nazarına arz olunur.

3 — MESLEKİ TEKAMÜL, STAJLAR :

Mesleki tekâmülün temini konusundaki çatışmalar, geçen devre Odalar arası bir komisyon marifetiyle;

- Öğretim devresinden sonra mühendislik formasyonunun tamamlanması gayesiyle meslekî staj usulünün ihdası,

- Mesleğin icrası esnasında zaman zaman mesleki tekamül kurslarının ihdası

— Meslekî inkişafı sağlamak gayesiyle tetkik ve tettebbu imkânlarının temini, kısımlarına tefrik edilerek hazırlanan etüt ihtisas Odalarına ve öğretim müesseselerine gönderilmiş, gelen mütalâalar bu devrede de mesaisine devam eden komisyonca nazara alınmış olup, mesleki tekamülün temini

hususunda ittihaz olunan kararlar gerekçeleriyle birlikte ilgili Vekâlet ve Umum Müdürlüklere sunulmuş ve bu karara göre teşkilât kurmalarının mümkün olup olmadığı sorulmuş ise de henüz bir cevap alınmamıştır . Müteakip çalışma devresinde bu hususun takip edilerek bir neticeye bağlanması icap etmektedir.

MESLEKİ TETKİKLER

Birkaç meslektaşımızın meslekî teşekküllerle temas ve tetkikat yapmak üzere Amerika'ya gönderilmesi imkanlarının araştırılmasına çalışılmış ise bu yoldan faydalanılmayacağı yapılan temaslardan anlaşılmıştır. İhtisas Odalarımız da yabancı teşekküllerle mübadele yolu ile müteakib seyahatler tertip edilmesi ve bu mevzuda millî müesseselerin imkanlarından da faydalanılması hususları tavsiye edilmiştir.

MESLEKTAŞLARA DÖVİZ TAHSİSİ

Meslektaşlarımızın yabancı memleketlerde meslekî bilgi ve görgülerini arttırmak için, Ticaret ve Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği mensuplarına verilen nispete kıyasen ve gelir vergisi esası üzerinden kendilerine döviz tahsisi mevzuunda Maliye Vekâleti nezdinde teşebbüste bulunmuş olup, henüz müspet bir netice alınamamıştır.

IV. Meslektaş hak ve menfaatleri ile ilgili işler

I — YEVMİYELİ PERSONEL TALİMATNAMESİ :

Yevmiyeli Personel Talimatnamesi mevzuunda Odalar arası bir komisyon marifetiyle tespit olunan Birlik noktai nazarı, bu konuda Başvekâletçe teşkil edilen ve Nafia Vekâletinde çalışan Birliğimizden bir temsilcinin de iştirak ettiği Komitenin raporundaki esaslara göre yeniden gözden geçirilerek son şeklini almış ve mezkûr talimatnameyi incelemekle vazifelendirilen ve halen Maliye Vekâletinde çalışmakta olan muhtelif Vekâlet ve Umum Müdürlük temsilcilerinden müteşekkil komisyona da arz edilmiştir. Bu mesai Meclisteki bütçe müzakereleri dolayısı ile inkıtaa uğramıştır. Birliğimizin mezkûr talimatname hakkındaki muaddel tasarı (Ek : 6) da takdim kılınmıştır.

2 — MECBURÎ HİZMET KANUNU HAKKINDA BİRLİK NOKTAİ NAZARI :

Umumî muvazeneye dahil dairelerle mülhak bütçeli idareler, vilâyetler, belediyeler ve bunlara bağlı âmme müesseseleri hesabına tahsil yapanların mecburî hizmetleri hakkındaki kanun lâyihası üzerindeki geçen devreler hazırlanmış olan Birliğimiz mütalâası bu sene de yeniden revizyona tâbi tutularak meslektaş mebuslara ve lâyihanın intikal etmiş bulunduğu T.B.M.M. Bütçe Encümenine, nazarı itibara alınması ricasıyla arz edilmiştir.

3 — ASKER MESLEKTAŞLAR HAKLARI İLE İLGİLİ KANUN :

M.M.V. tarafından asker mühendislerin ordudan istilalarını önlemek maksadiyle Elektrik Mühendisleri Odası'nın mütalâasının Mecburî Hizmet Kanunu hakkındaki Birlik noktai nazarında mündemiç bulunup bulunmadığı tahkik. Hukuk Müşavirince de diğer kanunlarla alâkası tespit edilerek ona göre teşebbüse geçilmesi için gerekli tetkik yapılmaktadır.

4 - ASKER MESLEKTAŞLARIMIZIN BİRLİK ÇALIŞMALARINA İŞTİRAKİ:

Asker meslektaşlarımızın Birlik ve Odaların faal hizmetlerinde

çalışmalarına müsaade edilmemekte idi. Millî Müdafââ Vekâleti nezdinde yapılan bir teşebbüsle Birliğimizin bir Cemiyet olmadığı ve 6235 ve 7303 sayılı kanunlar muvacehesinde sivil ve asker, bütün meslektaşların Odalara kaydolmak mecburiyetinde buldukları ve dolayısıyla mevzuatımızın âmir olduğu vecibelere de riayetle mükellef oldukları, bu bakımdan Birlik ve Odaların faal hizmetlerinde vazife almalarının kanunî hak ve vecibeleri meyanında olduğu izah edilmiş ve Vekâlet teklifimizi hukuk müşavirliğine tetkik ettirdikten sonra uygun görerek, asker meslektaşlarımızın Birlik ve Odaların faal hizmetlerinde bulunmalarını esas vazifelerine hâlel getirmemek kaydı ile kabul etmiştir.

5 — MÜTEAHHİT MESLEKTAŞLAR :

Birlik VI. Umumî Heyetinden intikal eden, müteahhit meslektaşların durumu ile ilgili temenniyat şartnamelerin revizyonu ve üniform hale getirilmesi mevzuunda çalışan komisyona havale edilmiş olup tetkiklerinde nazara alınacaktır.

6 — HAKEM VE BİLİRKİŞİ TALİMATNAMELERİ:

İnşaat Mühendisleri Odası tarafından geçen devre hazırlanan Hakem ve Bilirkişi Talimatnameleri, teşkil olunan Odalar arası bir komisyon marifeti ile bütün Odaların ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde tanzim edilmiş olup, her iki talimatname de Umumî Hey'etin tasvibine arz edilmiştir. Bahsi geçen talimatname taşanları (Ek: 7) de takdim kılınmıştır.

7 — PROJE MÜSABAKALARINDA JÜRİLERİN TEŞKİL TARZI :

Proje müsabakalarında jürilerin teşkil tarzına dair, V. Umumî Hey'et kararının bir sene daha yürürlükte bırakılmasından sonra, Mimarlar ve İnşaat Mühendisleri Odalarının konu üzerinde yapılacak müşterek çalışmaların VII. Umumi Heyete getirilmesi, İdare Heyetine tevdi edilen vazifeler meyanında bulunmakta idi. Mezkûr iki Oda arasında bu hususta müşterek bir mutabakat, müteaddit yazılarımıza rağmen, temin edilememiştir. Son olarak İnşaat Mühendisleri Odası bu mevzuda teşkil ettikleri bir komisyonunun çalışmalarının devam etmekte olduğunu bildirmiş ve mevzuun Umumi Heyetimizce müzakeresini teklif olarak getirmiştir.

8 — İNŞAAT MÜHENDİSLERİ HİZMETLERİNE AİT MÜSABAKA TALİMATNAMESİ :

Geçen Umumi Heyet tarafından diğer Odaların tetkikinden ve konudaki mütalâaları teinin edildikten sonra müteakip Umumî Hey'ete getirilmesi kararlaştırılan İnşaat Mühendisleri Hizmetleri Müsabaka Talimatnamesi Tasarısı bütün Odalara gönderilmiş, Odaların bazılarında gelen mütalaalar İnşaat Mühendisleri Odasına intikal ettirilmiştir. Bu arada Mimarlar Odası, İnşaat Mühendisleri Odası Müsabaka Talimatnamesininin 40. maddesinin iki oda arasında, mevcut protokol esaslarına uygun olarak tâdiline ve ilgili Odalardan iştirak edecek müşavir jüri üyelerinin adedinin asiller tarafından özellikleri göz önünde tutularak tespit olunmasını temenni etmiştir. İnşaat Mühendisleri Odası mevzuun Umumî Hey'ette müzakeresini teklif halinde getirmiş bulunmaktadır.

9 - İŞÇİ SİGORTALARI KURUMU'NUN YAPTIRACAĞI HASTANELER :

İşçi Sigortaları Kurumu'nun memleketimizin muhtelif yerlerinde yaptıracağı hastanelerin proje ve tatbikatının yabancı firmalara yaptırılacağı Mimarlar Odasınınca haber verilmiş ve acilen teşkil edilen bir heyet marifetiyle alakalı makamat nezdinde teşebbüslerde bulunulmuştur.

- Memleket menfaati ve meslek mensuplarının hak ve salâhiyetleri bakımından Birliğimizin vazife ve salâhiyetleri izah edilerek,
- Hastanelerin projeleri ve inşaatının Türk Mühendis ve Mimarları tarafından memleket şart ve ihtiyaçlarına daha uygun ve yeter seviyede yapılabileceği,
- Yabancı firmalara ihale edilmesinin Türk Mühendis ve Mimarlarının, menfaatinin yabancılara intikaline ve döviz kaybına sebep olacağı,
- Projelerin prensip itibariyle müsabaka yolu ile yaptırılmasının matluba daha uygun olacağı, international mahiyette olabileceği gibi, büyük çaptaki mahdut Türk firmaları arasında da açılabilmesi izah edilmiş ve netice olarak Kurum, talebimiz veçhile proje müsabakası açtıktan sonra tatbikatını da normal ihale yolu ile yapmayı kabul ve vâd etmiştir.

V. Mesleki Hizmetler

I — Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinden kanun vazının istihdaf ettiği mânada faydelenmesi ve bu hususlardaki çalışmalara mukabil Birliğe 6235 sayılı kanunun 32. maddesinde yararlı olduğu şekilde hizmet karşılığı ücret tediyesi yapılabilmesi için bir talimatname hazırlanmış ve Birlik Umumi Heyetinden de geçmiş bulunmaktadır. Bu esaslar dairesinde hizmete amade olduğumuzu ifade eden bir sirküler ile ilgili Vekâletler TC. Millî Müesseselere müracaat edilmekle beraber, yalnız Nafia Vekâleti yazımıza cevap vererek, teşkilâta gerekli tamimi yaptığını bildirmiştir; teşkilâttan henüz herhangi bir talep vaki olmamıştır. Anti Ticaret Vekâletinden Kira Kanunu, İmar Vekâletinden 6785 sayılı kanunun 14. maddesine ait talimatname ve Sanayi Vekâletinden 6269 sayılı kanunla ilgili Mesul Müdürlük Talimatnamesi hakkında Birliğimizden mütalâa istenmiş ve bu hizmetler bedelsiz olarak yapılmıştır. Bunların dışında Mecburî Hizmet, Artırma, Eksiltme, Tapulama ve İmalât Kanunları ile Yevmiyeli Personel Talimatnamesi gibi Birliğimizi ilgilendiren çeşitli mevzularda Birliğimiz kendi teşebbüsü ile çalışmalar yapmıştır.

Birliğimizle teknik mevzularda istişare edilmesinin faidesi yolunda alâkalı makamlar nezdinde teşebbüslere devam edilmesi gerekmektedir.

2 — İMALÂT KANUNU :

Eskişehir Mebusu Dr. Halil Akkurt tarafından T.B.M.M.'ye verilen İmalât Kanunu, Makine Mühendisleri Odasının teklifi üzerine Odalar arası bir komisyonda tetkik edilmiştir. Komisyonların hazırladığı raporda:

- a) Kanunun sanayi kontrole müteallik derpiş ettiği bir çok hususların halen mevcut kanunlarla temininin mümkün olduğu,
 - b) Sanayiciye kötü kalite için cezaî hükümler koymanın esasen yeni olan ve zor şartlarla çalışan sanayimizi, büsbütün müşkül vaziyete düşürmeğe sebep olacağı,
 - c) Kalitenin ıslahı için rekabetin temini ve kalitenin teşvik edilmesine müteallik tedbirler alınması icap ettiği,
- neticelerini çıkarmıştır. Komisyon raporunun İdare Hey'etimizin tasvibinden geçen şekli Sanayi Vekâletine ve T.B.M.M.'ye Birlik mütalaası olarak gönderilmiştir (Ek: 8).

Ü

3 — GAYRİMENKUL KİRALARI :

Ticaret Vekâletince gayrimenkul kiralan hakkında yeni bir kanun hazırlanması suretiyle, kiracılarla mal sahipleri arasındaki münasebetlerin daha iyi bir şekilde tanzim edilmesi düşünölmüş, objektif ve teknik esaslara dayanılarak, semtler için sıhhî ve konfora müteallik tesisat nazarı itibara alınıp, âdil bir formöl bulunması hususunda Birlik mütalâasının talebi üzerine keyfiyet İnşaat Mühendisleri ve Mimarlar Odalarına intikal ettirilmiş ve bu Odalar tarafından konunun ehemmiyeti ile mütenasip bir mesai neticesinde hazırlanan mütalâalar Ticaret Vekâletine arz olunmuştur.

Birliğimizce gönderilen mezkûr Odalar mütalâaları Vekâletçe büyük bir alâka ile karşılanmış ve komisyon çalışmalarında önemle nazarı itibara alınmıştır.

4 - 2490 SAYILI İHALE KANUNU :

2490 sayılı Artırma ve Eksiltme Kanununun tâdili için, Maliye Vekâleti tarafından T.B.M.M.'ye sevk olunan tasan temin ve işveren ve iş yapan tecrübeli üyelerimizden teşkil olunan Odalar arası bir Komisyon marifeti ile yapılan incelemeler neticesinde mevzubahis tasarının bir an önce kanunlaşması zarureti belirtilmiş ve bu hususun bir taraftan ilgililere duyurulması diğer taraftan da bu konuda çalışmalara paralel olarak komisyonun mesaisine devamı icap etmektedir.

5 — ŞARTNAMESLERİN ÜNİFORM HALE GETİRİLMESİ:

Şartnamelerin revizyonları ve üniform hale getirilmesi mevzuunda Odalar arası bir komisyon mesaisine lüzum görölmüş ve her Odadan, tâdilini istedikleri şartnameler ve bunlar hakkındaki mütalaaları talep edilmişse de Odalar bu devre zarfında gerekli hazırlıkları tamamlayamadıklarından komisyon da bu hususta müspet bir çalışma yapamamıştır. Bu itibarla bu komisyonun teklifi veçhile:

- a) Revizyona tâbi tutulacak ihtisas Odalarını ilgilendiren şartnamelerin ait oldukları Odalarda kurulacak komisyonlarda tetkik edilmesi,
- b) Odalarca alınacak neticelerin de Odaların temsilcilerinden ; teşekköl edecek "Şartnameleri revizyon ve üniform hale getirme" Odalararası komisyonunda incelendikten sonra sonuca varılması, muvafık mütalâa edilmiştir.

6 – TEKNİK MÜZE:

Fen ve sanat aleminde yapılan keşifler ve bunları endüstride ve sanatta tatbik mevkiine koyan alet ve edevat, makinalar ve sanat eserlerini, yabancı memleketlerde olduğu gibi teknik müzelerde teşhir ile halkın eğitiminde ve terbiyesinde kullanılmasında fayda mülâhaza edildiğinden, yabancı memleketlerdeki teknik müzelerden, kuruluş, finansman ve idarelerine dair dokümanlar temin edilmiş ve memleketimizde de bir teknik müzenin kurulması için Birliğimizce hazırlanan teklif Hükümete arz edilmiştir.

8 - BİRLİK KÜTÜPHANESİ :

Esas mânasında bir Birlik Kütüphanesi tesisinin bütün Odaları aynı çatı altında toplayacak bir bina temini ile alakalı olduğu cihetle şimdiden hazırlık mahiyetinde olmak üzere kütüphane ve müesseselerle temas suretiyle teknik kitapların imkânlarımıza göre tertiplenecek bir kitaplıkta muhafazası, mali

durumumuz muvacehesinde mevcut kitaplarımızın ihtisaslara göre tefrik ve alakalı Odalara veya bütün Odaların gerek kitap, gerekse malî yardımları ve iştirakleriyle münasip bir salon kiralanması suretiyle kurulacak kütüphanenin meslektaşlarımızın istifadelerine arzı şekilleri üzerinde durulmuş olup, bu devre zarfında Birliğimizin muvakkaten işgal ettiği binadaki durumu devam ettiği cihetle, bu konunun hâili mümkün olamamıştır.

8 — TEKNİK TERİMLER :

İdare Heyetimizin Teknik Terimler Komitesi ile yaptığı müşterek toplantıda, ufak çapta bir teknik terim sözlüğünün meydana getirilmesinin ileri çalışmalar hakkında bir fikir vereceği ve teknik Terimler Enstitüsünün tahakkukunda fayda sağlayacağı mütalâa olunarak:

Teknik Terimler Komitesinin bu devrede, 500-1000 kelime bir sözlüğü meydana getirmek üzere çalışmalarına devam etmesi uygun görülmüş olup bir terim yapma kılavuzu da hazırlanmıştır. Bu terimlerin mütehassis elemanlar tarafından esaslı tetkikten geçirilmesi ihzarı ve sairesi için lüzumlu 10.000 liralık tahsisatın ilgili müesseselerden temini için gerekli teşebbüslere geçilmiş, müspet neticeler alınmıştır.

Bu suretle bu devrede numune mahiyetinde hazırlanan küçük sözlük ikmal edilmiş olup Umumi Hey'etimize yetiştirilecek şekilde tabı ile meşgul olunmuştur. Teknik Terimler Komitesi önümüzdeki devre için Teknik Terimler Enstitüsünün kurulması hususunda fiilî teşebbüse geçilmesini, Enstitü kuruluncaya kadar daha geniş mikyasta ikinci bir sözlüğün hazırlanması için çalışmalara devam edilmesini teklif etmekte ve böyle bir sözlüğün Birlik çapındaki çalışmalarla senede 40.000 liralık bir bütçe ile 3 senede hazırlanabileceğini verdiği raporda ifade etmektedir.

9 — KIBRIS ADASI'NIN İMARI :

Hey'etimiz tarafından Hariciye ve Nafia Vekâletleri nezdinde yapılan bir müracaat ile

- a) Hükümetimizce finanse edilmesi takdirinde Birlikçe yapılabilecek hizmette şart ve imkânların neler olacağı,
- b) Teknik bir hey'et teşkili suretiyle Ada'nın ekonomik kalkınma imkânları üzerinde tetkikler yapılması, hususları sorulmuş ve bu yolda hizmete amade olduğumuz bildirilmiştir.

Hariciye Vekâleti tarafından, Ada'da çalışmasına ihtiyaç görülen Türk Mühendis ve Mimarlarının evsaf ve şeraiti Birliğimize bildirilmiş ve gazetemiz vasıtasıyla ilân edilmek suretiyle talipler tespit edilmiştir.

10 — MİMAR SİNAN HAKKINDA ÇALIŞMALAR:

Londra Victoria Müzesinde Mimar Sinan'ın Yunan asıllı olarak tanıtılması muvacehesinde; ilim adamlarımızın ve bu mevzuda bilgi sahibi meslektaşlarımızın malûmatlarına müracaat olunarak mütalaaları alınmış olup Mimar Sinan hakkında yapılan ve hiç bir tarihî vesikaya dayanmayan bu yanlışlığın düzeltilmesi için teşkil olunan bir komisyon marifetiyle bir tebliğ hazırlanmıştır. Bundan başka şimdiye kadar T.Y. Mimarlar Birliğince tertiplenen ve her sene 9 Nisan'da yapılan Mimar Sinan ihtifalinin Birliğimiz tarafından tertiplenmesine karar verilmiştir. Yukarıda hazırlandığından bahis olunan tebliğ bu ihtifalde okunmak, Viktorya Müzesine, Hariciye Vekâletine, İngiltere Büyük Elçiliğimize gönderilmek, radyo ve basın vasıtasıyla efkân umumiyeye intikal ettirmek suretiyle duyurulmuş olacaktır.

VI. Mesleki ve Sosyal Münasebetler

I — NEŞİR ORGANIMIZ :

Birliğimiz neşir organının, üyelerle irtibatı ve mütekabil dayanışmayı sağlamak, Birliğin çalışmalarından onları haberdar etmek, meslekle ilgili haberleri vermek, meslektaşların zihni çalışmalarını geliştirmek, onları müşterek çalışmalara davet etmek. Birliği harice karşı tanıtmak, teşkilatın fikirlerini savunmak ve mesleğin politikasını yürütmek gibi çok mühim vazifeleri vardır. Bu maksatla 1 Şubat 1956 tarihinde BÜLTEN ismi ile 15 günde bir çıkan neşir, organı 1 sene devam ederek 22 sayı neşredilmiştir. 3 Haziran 1957 tarihinde ise haftada bir defa olmak üzere Mühendislik – Mimarlık gazetesinin neşrine başlanmış ve 1959 senesi sonuna kadar 112 sayısı çıkmıştır. Ancak, 12000 üyemiz olmasına mukabil bu gazete, 1000 nüsha olarak basıldığı, yalnız 130'u üyelerimizden olmak üzere 570 paralı ve 350 parasız aboneli bulunduğ ve malî imkan salıklar neticesi makaslama haberler konmak zorunda kalındığı cihetle, maksadı teminden çok uzak kalıyordu.

VI. Umumi Heyetimizin 14 sayılı kararı ile Gazetenin Birlik bütçesinden fedakârlık yapılarak iyi bir şekilde neşri talep edilmekte idi Neşir organımızın Birliğin çalışmalarını geliştirmek hususunda haiz olabileceği ehemmiyeti göz önünde bulundurarak, gazetenin ıslahı için âzami gayret sarf edilmiştir. Nihayet, harici aboneleri 1200'e çıkararak, gazetenin 1960 Ocak - Şubat aylarında deneme mahiyetinde bedelsiz olarak bütün üyelere gönderilmesini müteakip alınan müspet neticeler üzerine bir anket ile ismi de TEKNİK HABER şeklinde değiştirilerek yeni prensiplerle neşrine devam edilmiştir. Gazetenin 1000 nüsha üzerinden basılmasına devam edilmesi halinde bir baskısı 1250 liraya adedi 125 kuruşa senelik maliyeti 60.000 liraya mal olmak, 20.000 lirası ilân ve abonelerden temin edilmek suretiyle Birliğe 40.000 liralık bir külfet yüklemek durumunda idi. Yeni üyelere bedelsiz göndermemize rağmen bilançonun 7800 liralık bir açıklıkla kapatılması mümkün olmuştur. Gazetenin 4 sahife olarak 12.000 adet basılması ve bütün üyelere bedelsiz gönderilmesi için her baskının 2400 TL'si bir adedinin 20 kuruş ve senelik maliyetinin 115.000 lira olduğu hesaplanmış ve abone sayısı 1.600'e çıkarılmak suretiyle ilanla beraber 55.000 lira varidat temin edileceği düşünülerek bütçeye 60.000 lira masraf konmuştur. Gazetenin 6 sayfaya çıkarılması halinde ise masrafı ve Birliğe külfeti % 25 nispetinde artmaktadır. Bu prensipler dahilinde Teknik Haber Gazetesinin neşrini, bedeli Birlik Hissesine dahil telâkki edilerek bütün üyelere parasız gönderilmesini kalitesinin daha da ıslahı ve mali imkanlar nispetinde sayfa adedinin artırılmasına çalışılmasını teklifler kısmında tasviplerinize arz ediyoruz.

2 – BASINLA TEMAS :

Basın mensuplarıyla münasebet tesisi suretiyle Birlik faaliyetleri hakkında kısa haberlerin zaman zaman matbuata intikaline çalışılmakta olup, günlük gazeteler çeşitli mevzularımızı gazetemizden iktibas suretiyle neşretmişlerdir. Muhtelif gazetelerde yazıları çıkan meslektaşların isimleri altında unvanların ve hangi Odadan olduklarının da zikredilmesi hususu Mühendislik - Mimarlık Gazetesi vasıtasıyla üyelere duyurulmuş; bu suretle üyelerimizin matbuattaki faaliyetlerinin efkârı umumiyeye intikali istihdaf edilmiştir.

3 — RADYO KONUŞMALARI

Odalara şamil bir program hazırlamak suretiyle Radyoda Birliğimize konuşma saatleri tahsisi için Basın-Yayın ve Turizm Vekâleti nezdinde teşebbüste bulunmuş, Nisan ayında yapılacak Birlik Hey'etine takaddüm eden günlerde 3 konuşma ve Birlik Balosu için röportaj temin edilmiştir. Yeniden hazırlanacak radyo programlarında da Birliğimizin efkârı umumiyeye hitap etmesini teminen radyo evi ile irtibat sağlanmıştır.

4 — ODALARARASI KOORDİNASYON :

Odalararası Komisyonlar ve zaman zaman muhtelif sebeplerle yapılan müşterek toplantılar dışında, Kâtip Azaların da Umumi Kâtip ile beraber istişarî toplantılar yaparak, müşterek, idari mevzuları tetkik etmeleri uygun görülmüş ve bu şekilde akdedilen 4 toplantıda buna lüzum görülen hususlar da İdare Hey'etince ele alınmıştır.

5 — SOSYAL TEŞEBBÜSLER :

Sosyal dayanışmayı temin maksadı ile kurulan Odalar arası bir komisyon, Birlik adına 13 Şubatta Ankara Palas salonlarında nezih ve ilgi çekici bir balo tertip etmiş, bu baloda kar gayesi güdülmemesine rağmen küçümsenmeyecek bir hasılat da sağlanmıştır. Aynı Komisyon Mimar Sinan ihtilali ile VII. Umumî Hey'et Kongresi programındaki gezileri de tertip etmiştir.

Anadolu Sigorta Şirketi ile akdedilen sosyal grup sigortasının, statüsü gazeteye ek broşür halinde bütün üyelerimize gönderilmiş, meslektaşlarımızın bu sigortanın avantajlarından faydalanması sağlanmıştır.'

6 — FEANİ'YE ÂZALIĞIMIZ :

FEANİ'ye, yani "MİLLÎ Mühendis Birlikleri Avrupa Federasyonu'na" üye olmak için üç seneden beri devam eden teşebbüsler bu sene neticelenmiş ve 1960 yılı başından itibaren bu federasyona aza kaydolmuş bulunuyoruz. FEANİ'ye bizimle beraber 16 memleketin mühendis birlikleri 250.000 üyeleri ile Federasyon meslek davaları ile, yani tamamen Birliğimizin üzerinde çalıştığı mevzularla iştigal ettiğinden bu iltihakımızdan büyük faydalar sağlayacağımıza inanmaktayız. Federasyon bu sene müşterek pazar sahası dahilinde serbestçe çalışacak mühendisin tarifi, vasıfları ve verilebilecek sertifikalar mevzunu ele almış olduğundan bizim de müşterek pazara katılmamızın arifesinde bu çalışmalardan büyük faydalar sağlayacağımıza şüphe yoktur. FEANİ nezdindeki temsilciliğimize, Paris'te O.E.C.E. Türkiye delegesi Yüksek Maden Mühendisi; Kerim Berki fahrî olarak tâyin edilmiştir.

7 — YABANCI MESLEK TEŞEKKÜLLERİ İLE TEMASLARIMIZ :

- a) Federation Internationales des Societes l'Ingenieurs des Technigue Automobile (FISTTA.) nın 9-12 Mayıs 1960 La Haye'de yapılacak VIII. kongresine vaki davet Makine Mühendisleri Odamıza intikal ettirilmiştir.
- b) Türk - İtalyan kültür anlaşması gereğince tahsis olunan burslar konusu Odalara intikal ettirilmiş ve gazetemiz vasıtasıyla üyelerimize duyurulmuştur.
- c) VDI'nin 16 Mayıs'ta Hamburg'da akdedilecek kongresi ve bu kongrenin programı keza gazetemiz vasıtasıyla üyelerimize duyurulmuştur.
- d) Avusturya Mühendis Odaları Birliği'nin kuruluşunun 100. yılı dolayısıyla 1 Haziran'da Viyana'da akdedilecek kongreye vaki davet üzerine gazetemiz vasıtasıyla masrafı kendilerine ait olmak üzere gitmek isteyenlere tespit edilerek Celal İmre'nin başkanlığında Haydar Sicimoğlu, Gülseren Payaslıoğlu, Cemal Üner, Kerim Ömer Çağlar ve Haldun Gürmen'den

müteşekkil bir delegasyon seçilerek bildirilmiştir.

8 - YERLİ MESLEK TEŞEKKÜLLERİ İLE TEMASLARIMIZ :

- a) Vekâletler arası Prodüktivite Merkezinin tertip ettiği "İmalâtı plânlama ve kontrol semineri"ne ihtisas Odalarımızın iştiraki sağlanmıştır.
- b) (Yapı -İş) İnşaat İşçileri Sendikası Federasyonu'nun inşaat işçilerinin yetkileri ve ihtisaslarına dair talebi, İnşaat Mühendisleri ve Mimarlar Odalarına alâkası dolayısıyla havale edilmiş, adı geçen Federasyondan, bir temsilcinin de daveti suretiyle gerekli işin müştereken teemmül edilmesi edilmiş tir.
- c) Odalarımıza kendi ihtisas sahalarındaki öğretim müesseseleriyle irtibat tesis ederek, müfredat programları, kurslar ve stajların maksada uygunluk dereceleri üzerinde durmaları ve müstakil seminerler ve konferanslar tertibi hususunda işbirliği yapmaları için gerekli teşebbüslerde bulunmaları tavsiye edilmiş ve bazı tatbikat da yapılmıştır.

VII. Mali Konular

1 – Huzur Hakları

Birlik İdare Heyeti ve Komisyonlarında çalışmış azaların tahakkuk eden huzur hakları mevzunda bazı kayıtlarla birliğin 1959 senesi sonuna kadar tekevvün eden huzur hakkı borçlarının Odalara devri suretiyle Odaların Birliğe olan yüzde 20 hisse borçlarının mahsubu ve bu yoldan 5 seneden beri biriken 92.000 liralık bir borcun tasfiyesine muvaffak olunmuştur. 1960 başından itibaren tekevvün eden huzur hakları da, nakden ödenmek sureti ile, yeni devreye bu yönden, ancak adresi bilinmeyen bir kaç kişiye ait küçûk bir borç bakiyesi ile giriyoruz.

- BİRLİK HİSSESİ:

Azanın Oda aidatından başlamak üzere Birlik hissesinin tediyesine kadar bir silsile takip etmek suretiyle Birlik Kanun ve Talimatnamesinin alâkalı hükümlerini ve tatbikat bakımından Birliğimiz cephesinden ilâvesine lüzum görülen hususları da ihtiva eden aidat sisteminin ve Birlik hissesinin tediyeye usullerine dair bir izahname hazırlanmış ve Odaların ödemelerini takip etmek için de yeni bir formüler ihdas edilmiş, muhasip azanın aylık mizanlara müsteniden İdare Heyeti izahatı ile malî durumun tanzimi sağlanmıştır. Bu raporu tanzim ettiğimiz sırada henüz 3 odamız 1959 senesine ait Birlik hisselerini tamamen olmak, 2 Odamız da bu Birlik hisselerinin kanununun amir bulunduğu veçhile kayıtlı üye sayısına göre tahakkuk ettirmemiş olmak bakımından, yine kanunun, amir hükümlerine göre Birlik Umumi Heyetine girmek yetkisini kazanmamış bulduklarından, kendilerine ikaz mahiyetinde gerekli tebligat yapılmıştır. Üye başına ayda 2 lira olan Birlik hissesinin Birliğin bütün ihtiyaçlarını karşılayarak hamleler yapmasına kifayet etmediğinden, gelecek İdare Heyetine vazifesini hakkı ile ifa edebilmesi için lüzumlu malî imkânları sağlamak maksadı ile bu hissenin Odaların malî bütçeleri olan 1960 senesi başından itibaren 3 liraya çıkarılmasına karar verilmiştir. Yüksek malumları olduğu veçhile, Birlik hissesinin bazı Odaların bu karara itiraz etmesi üzerine Teknik Haber Gazetesinin bütün üyelere bedelsiz gönderilmesi için Odalardan talep ettiğimiz ve ek seri Odaların memnuniyetle kabul ettikleri tahsisattan feragat edilmek sureti ile, Odaların bu arzuları yerine getirilmiştir. Bu suretle Birlik hissesindeki 1 liralık artış üyelere bedelsiz gönderdiğimiz, gazete masrafını karşılamakta ve ancak ilan ve paralı

aboneler Birliğe varidat olarak kalmaktadır. Talimatnamenin 46. maddesine Birlik hissesinin 3'er aylık taksitlerle ödenmesi tatbikatta mahzurlar tevhit etmekte ve Birlik hisselerinin aylık taksitlerle ödendiği müşahede edilmiş olup, bu maddenin tatbikata uygun şekilde tādili ile raporun teklifler kısmında keyfiyet yüksek tasviplerinize arz edilmiştir.

3 — AİDATIN İŞVERENLER TARAFINDAN KESİLMESİ :

Aidatın işverenler tarafından tevkifi ve ihtisas odasına ödenmesi mevzuu Kâtip Azalar Heyeti toplantısında tespit olunan mühendis ve mimar istihdam eden bütün müesseseler nezdinde, tavassut mahiyetinde Birlikçe gerekli teşebbüslerde bulunmuş, alınan cevaplar müesseselere külfet tahmil etmesi muvacehesinde, maalesef ekseri müsbet tecelli etmemiştir.

4 - MUHASEBE TALİMATNAMESİ:

Birlik Bütçe ve Muhasebe Talimatnamesi tasarısı hazırlanmış olup, I sene tecrübeten tatbikinden sonra elde edilen neticelere göre, son şekli verilmek suretiyle müteakip Umumi Heyetin; tasvibine arz olunması muvafık bulunmuştur.

5 — MÜTEAHHİTLERE BELGE VERİLMESİ :

Ticaret Odası vesikası yerine üyelerimize ihtisas Odası vesikası verilmesi, müteahhit meslektaşlara yeterlik belgesi tevdi suretiyle gelir temini mevzuu, teşkil edilen Odalar arası bir Komisyon marifetiyle incelenmiş ve bahsi geçen hususlarda Birliğimizin gerek idarî gerekse malî bakımlardan bu mevzua girmesi uygun görülmemiş, yalnız bu işlerin teknik bakımdan tanzimi için çalışma yapılması uygun mütalâa edilmiştir.

6 — BİRLİĞE ARSA TEMİNİ :

Birliğe arsa ve bina temini konusunda; İdare Heyetimiz geçen devre teşkil edilmiş bulunan komite ile müşterek bir toplantı yaparak, durumu gözden geçirmiştir. Bu suretle;

- a) Birliğin ve odaların yer ihtiyaçları
 - b) Jeoloji Kurumu, Standartlar Enstitüsü gibi iştirak edecek müesseseler ve Odaların yer ihtiyaçları
 - c) Deneme ve kontrol laboratuvarları gibi ihtiva edeceği tesislerin hacmi,
 - d) Talep edilecek devlete ait arsaların yerleri ve durumu,
 - e) İşin mali portesi ve finansman imkânları,
- tespit edilerek plân ve esbabı mucibeyi havi bir rapor hazırlanmış olup, hükümet nezdinde gerekli teşebbüslerde bulunulmuş ve bu teşebbüsümüz çok müspet karşılanmıştır.

Komisyon raporu ilişikte takdim kılınmıştır. (EK : 9)

VIII. Netice

1 - İdare Heyetimiz faaliyetinin kısa bir özet rapordaki sıra numaraları ile aşağıda gösterilmiştir:

3458 sayılı kanun esaslarına taallük eden etraflı bir etüt yapılarak hazırlanan rapor tasviplerinize arz olunmuştur. 6269 sayılı kanunun 6. maddesi gereğince hazırlanacak Mes'ul Müdürlük Talimatnamesi Mevzuat Komisyonumuz ve İdare Heyetimiz tetkikinden geçirilerek bu husustaki görüşümüz Sanayi Vekâletine arz olunmuştur.

6785 sayılı İmar kanununun 14. maddesine göre, hazırlanan

talimatname üzerinde Birlik görüşü tespit olunarak İmar ve İskân Vekâletine arz edilmiş ve talimatname 1 Mart 1960'da meriyete girmiş bulunmaktadır.

Mühendis ve mimar yetiştirilmesi mevzuunda kurulacak Araştırma Teşkilâtı için hazırlanan statü tasviplerinize arz olunmuştur.

Evveldi devrede Odalararası bir komisyonca hazırlanan mühendis ve mimarların rasyonel çalışmaları konusu, alâkalı makama intikal ettirilmiş ve bu husustaki görüşümüz, evveldi devreler mütalâalarını teyiden dikkat nazarlarına sunulmuştur.

Yevmiyeli Personel Talimatnamesi üzerinde noktai nazarımız tespit ve ilgili makama arz edilmiştir.

Mecburi Hizmet Kanunu hakkında geçen devrelerde tespit olunan Birliğimiz görüşü tekrar revizyona tâbi tutularak, T.B.M.M. Bütçe Encümenine nazarı itibara alınması ricası ile takdim kılınmıştır.

Asker meslektaşların Birliğin faal hizmetlerinde çalışmaları temin edilmiştir.

Hakem ve Bilirkişi Talimatnameleri bütün Odaların ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde hazırlanarak tasviplerinize arz olunmuştur.

İşçi Sigortaları Kurumunun sıhhi tesislerini yabancı firmalara yaptırma teşebbüsünün önüne geçilmiştir.

İmalat Kanun tasarısı üzerinde Birliğimiz noktai nazarı Sanayi Vekâletine ve T.B.M.M.'ye arz edilmiştir.

Gayri menkul kiralan hakkındaki İnşaat ve Mimarlar Odaları mütalâaları Birlik görüşü Ticaret Vekâletine sunulmuştur.

Bir Teknik Müze kurulması hakkında Hükümete teklifte bulunmuştur.

Kurulacak Teknik Terimler Enstitüsü için bir adım olarak ve örnek mahiyetinde küçük Teknik Terim Sözlüğü hazırlanmıştır.

Mimar Sinan hakkındaki Viktorya müzesi iddiası muvacehesinde bir tebliğ yayınlanmış ve sene 9 Nisan'da Mimar Sinan ihtifalinin Birliğimizce yapılmasına teşebbüs edilmiştir.

Birlik Gazetesinin ıslâhına çalışılarak; Birliğin ve Odaların müşterek neşir organı haline getirilip bütün üyelere bedelsiz gönderilmesine başlanmıştır.

Üyeler ve sınıai müesseseler temsilcileri arasında tanışma ve sosyal dayanışma maksadı ile bir balo tertip edilmiştir.

FEANİ'ye, yani "Milli Mühendis Birlikleri Avrupa Federasyonu"na üye kaydı hususu netlendirilmiştir.

Birliğin kuruluşundan beri ödenemeyen ve 100.000 liraya yaklaşan huzur hakkı borcu Birlik zaviyesinden tasfiye edilmiştir.

Aidat sistemi izahnamesi hazırlanmıştır.

Birlik Bütçe ve Muhasebe Talimatnamesi tasarısı hazırlanmış olup önümüzdeki devre Umumi Heyetin tasvibine arz olunacaktır.

2 - İdare Heyetince bitirilen, fakat karara bağlanması, Birlik Umumî Hey'etine, T.B.M.M.'ye, hükümete veya başka makamlara taallük etmesi bakımından henüz neticesi alınmayan işler şunlardır:

Birlik Talimatnamesinin Adliye ve Nafia Vekâletlerince kanuna aykırı görülerek tâdili tespit edilen maddeleri hakkında Umumî Hey'ete teklifte bulunulmuştur.

Şurayı Devlet kararı üzerine Gemi Makinaları İşletme Mühendislerinin bir Oda kurmaları konusunda hazırlık çalışmaları yapılmış ve keyfiyet Umumî Hey'etin tasvibine arz olunmuştur.

Mesleki tekamül, stajlar mevzuundaki etütlerimiz, nazarı itibara alınması talebiyle alakalı makama arz edilmiş, müteakip çalışma devresinde de takip ve neticeye bağlanması icap etmektedir.

Umumi Heyetin tasvibinden geçmiş bulunan Birliğin İstişari Hizmetleri Karşılığı Ücret Talimatnamesine göre resmi daire ve müesseselerin taleplerinin teminine çalışılması lazım gelmektedir.

Şartnamelerin revizyonu ve üniform hale getirilmesi mevzuunda teşkil olunan Odalararası komisyon henüz müspet bir çalışma yapamamıştır; önümüzdeki devre mesaisine devam edecektir.

Birlik Kütüphanesi tesisi fikri, Birlik binasının muvakkat durumu dolayısıyla henüz müspet bir sonuca bağlanamamıştır.

Birlik İdare Heyeti ve Odaların Teklifi

Birlik idare Heyetinin Teklifleri

1 — BİRLİK TALİMATNAMESİNİN TADİLİ :

Birliğimiz teşkilatı kanununun yürütücü bulunan Adliye Vekâletinin 7303 sayılı kanuna aykırı bulduğu, Nafia Vekâletinin de aynı mütalâalarla Ek. 3 tâdilini talep ettiği ve hukuk müşavirimizin de kanuna aykırı olduğu fikrine iştirak ettiği TMMOB Talimatnamesinin 28, 38, 59 ve 109. maddelerinin tadili hususunun Sayın Umumi Heyetinizce karara bağlanmasını icap etmektedir.

Konuyu tetkik ederek bir hazırlık çalışması yapmak üzere havale ettiğimiz Birlik ve Oda talimatnamelerinin tadilini inceleme komisyonu konuyu inceleyerek evvela Sayın Umumi Heyetinizin bu hususta bir karar almasına lüzum göstermiştir.

Bu durum karşısında:

- a) Talimatnamenin kanuna aykırı görülen maddelerinin tadili hakkında prensip kararı ittihazi ile, konunun bu tadilatı yapılmak üzere ilgili komisyona havalesi
- b) Komisyon tarafından hazırlanacak tadilâtın tetkik ile karara bağlanması,

2 — GEMİ MAKİNALARI İŞLETME MÜHENDİSLERİNİN ODA KURMASI :

Yüksek Denizcilik Okulu Makina Şubesi mezunu Gemi Makinaları İşletme Mühendislerinin Birlik bünyesine alınmaları hususundaki hükmün Şûrayı Devlet kararı ile kesbi katiyet etmesi, Deniz Harp Okulu Makina Şubesi mezunlarının da aynı diplomayı ihraz etmeleri ve adetlerinin müştaki bir oda kurmaya müsait bulunması muvacehesinde;

- a) Her iki menşeli “Gemi Makinaları İşletme Mühendisi” diplomasını haiz olanların müştareken müstakil bir oda kurmaları hususunda prensip kararı ittihazi,
- b) Bu karara müsteniden diplomayı haiz ve Birliğe beyanname vermiş olanların iştiraki ile yapılacak Oda toplantısında kabul edilecek Oda Talimatnamesinin tetkik edilmek üzere ilgili komisyona havalesi,
- c) Oda Umumî Heyetinde seçilecek delegelerin Birlik Umumî Heyetimiz toplantılarına katılmaları ve Birlik İdare Heyeti namzetlerinin seçimlerde nazarı itibara alınması, hususlarında karar ittihazını yüksek takdirinize arz ederiz.

Bu konuda Gemi Makinaları İşletme Mühendislerinin ihtisas sahalarına en yakın iki odanın teklifleri şunlardır:

Makina Mühendisleri Odasının Teklifi:

Denizcilik Okulu mevzuunda Birlik Umumi Heyet kararına aykırı olarak Birlik İdare Heyetinin almış olduğu kararın iptali için müzakere açılması,

Gemi Mühendisleri Odasının Teklifi:

Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri için ayrı oda kurulması kararının desteklenmesi.

3 — 6235 ve 7303 SAYILI KANUNLAR :

VI. Umumî Heyetin I numaralı kararı kabul edilen bazı prensipler dairesinde 6235 sayılı kanunun tadili üzerindeki çalışmaların devamını amir bulunmaktadır.

4 Haziran 1959 tarihinde 6235 sayılı kanunu tadil eden 7303 sayılı kanunun neşri muvacehesinde, üzerinden bir tatbik yılı geçmeden tekrar tadili bahis konusu olamayacağı cihetle, müteakip devre zarfında 6235 ve 7303 sayılı kanunların birlikte ele alınarak, Birliğimizin ve ihtisas odalarımızın teşkilâtı nasıl olması gerektiği hususunda çeşitli varyantlar üzerinde durulmak suretiyle geniş bir etüt yapılması ve müteakip Umumi Heyete bu hususta prensip teklifleri getirilmesi mütalâasını tensip ve tasviplerinize arz ederiz.

4 — 3458 SAYILI KANUN :

3458 sayılı kanunun tadili hakkındaki raporumuzun bir komisyon tarafından tetkiki sureti ile sayın Umumi Heyetimizce kabul edilecek prensipler dahilinde bir tasarı hazırlanarak kanunlaşmasına teşebbüs edilmesi ile müteakip İdare Heyetinin vazifelendirilmesini tensiplerinize arz ederiz.

5 — BİRLİK HİSSELERİNİN TAKSİTLERİ :

Birlik Talimatnamesinin 46. maddesi, Birlik hissesinin 3 er aylık devreler halinde ödenmesini amirdir. Halbuki tatbikatta Odalar hiç bir zaman 3 aylık taksiti biriktirerek toplu ödenek imkânına malik olamamakta, mali imkânlarına göre ödemelerini ay be ay yapmaktadırlar. Üyelerin aidat tediyeleleri her odanın kendi talimatnamesine göre aylık veya 3'er aylık peşin ödenmesi kabul edildiğine, Birlik hissesi ise devre veya ay sonunda ödeneceğine göre bu tatbikat odaların mali muvazenesi için daha müsait olacağı gibi, Birliğin de umumiyetle bir pars stoku bulunmaması ve masraflarını ay be ay yapması muvacehesinde, aylık tediyelelerin, prensip ittihazı zaruri bulunmaktadır. Bu husus odalara yazılarak mütalâaları istenmiş olup, ekserisi müspet mütalâa vermişlerdir. Bu sebeple 46. maddenin aşağıdaki şekilde tadilini tensiplerinize arz ederiz.

Eski Metin :

Madde 46 — Odalar, mevcut âza ile kaydolması muhtemel âza adedine göre tespit edilerek bütçelerine koymuş oldukları Birlik Hissesi tutarını her üç ayda bir o üç ay içindeki tahakkuk üzerinden devreyi takip eden ayın on beşine kadar Birliğe ödeyeceklerdir.

Üç aylık ödeme miktarı o devre içersinde mevcut âza sayısı ile devreye isabet eden Birlik hissesinin çarpımı ile tahakkuk eder. İşbu tahakkuklarda o devre içersinde kaydını 45 gün muhafaza eden âza, âza adedinde nazarı itibara alınır.

Yeni Metin :

Odalar mevcut âza ile kaydolması muhtemel âza adedine göre tespit edip bütçelerine koymuş oldukları Birlik Hissesi tutarını, her ay içindeki tahakkuk üzerinden, müteakip ayın 15'ine kadar Birliğe ödeyeceklerdir.

Aylık ödeme miktarı, o ay içinde mevcut âza sayısı ile, aylık birlik hissesinin çarpımı ile tahakkuk eder. O ay zarfında 15 günden fazla kaydını muhafaza eden âza, âza adedinde nazarı itibara alınır.

6 — NEŞİR ORGANIMIZ :

Teknik Haber gazetesinin Birliğimiz ve ihtisas Odalarının neşir organı olarak, raporunuzun IV -1 bölümünde izah edildiği gibi, bedeli Birlik hissesine dahil telakki edilerek bütün üyeler; parasız gönderilmesini, kalitesinin daha da ıslahını, paralı abone ve ilanlar ve malî imkânlar nispetinde hacminin artırılmasına çalışılmasını yüksek tensiplerinize arz ederiz.

7 — TEKNİK TERİMLER :

Bu devre zarfında numune mahiyetinde bir küçük Teknik Terimler Sözlüğü hazırlanış olup VII. Çalışma devresinde : .

- a) Teknik Terimler Enstitüsünün V. Umumi Heyetçe kabul edilen statü dahilinde kurulması hususunda fiilî teşebbüse geçilmesi,
- b) Enstitünün kuruluşu tahakkuk edinceye kadar zaman kaybını önlemek maksadı ile, daha geniş çapta bir sözlük hazırlanması için, Teknik Terimler komitesinin çalışmalarına devam etmesi, hususunda karar ittihazını tensiplerinize arz ederiz.

8 — BİLİRKİŞİ VE HAKEM TALİMATNAMELERİ'nin tetkiki ve kabulü,

9 — ARAŞTIRMA TEŞKİLÂTI STATÜSÜ'nün müzakere ve kabulü.

10 — 6245 SAYILI HARCIRAH KANUNU'nun 7. maddesi 2. fıkrasının son bendinin (şu kadar ücretli veya gündelikli olan hizmetlilerin harcırahları İcra Vekilleri Hey'etince bir talimatı ile tespit olunur) şeklinde kabulü,

- 11— a) T. C. Emekli Sandığı kanununa muvakkat 2 madde ilâvesi, Teknik Personele ilâveten verilecek ihtisas zammı, Teknik Personelin intibakı, hakkında İnşaat Mühendisleri Odası tarafından Birliğe intikal ettirilen kanun tasarılarının Mevzuat Komisyonunca yapılan incelemelerin, önümüzdeki devrede de devamı,
- b) 2490 sayılı İhale Kanunu hakkındaki mesainin devamı,
- c) Şartnamelerin revizyonu ve yeknesak hale getirilmesi mevzuundaki komisyon çalışmalarının devamı, hususlarında karar ittihazı.

ODALARIN TEKLİFLERİ

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI :

1. Odaya muhtelif sebeplerle aidat ödemeyen azalar için Birlik Hissesi ödenmemesi hususunun Birlik Umumi Heyetine arzı,
2. Birlik ve Odaların bir çatı altında toplanarak tasarruf sağlanması teklifi,

3. 3458 sayılı kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve yeni maddeler ilâvesi hakkında hazırlanan kanun tasarısının Birlik Umumî Heyetine arzı.

HARİTA MÜHENDİSLERİ ODASI :

1. 6785 sayılı kanunun 14. maddesine göre mühendisten gayri fen adamlarının salahiyet hudutlarına ait I Mart 1960 tarihli resmî gazetede neşredilen Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası mensuplarının haklarını alarak mühendis olmayanlara veren ve Oda ile Odalar tarafından yapılmış olan teklif ve kanunun 14. maddesine aykırı olarak hazırlanmış olan talimatnamenin iptali için ilgili Vekâletlere müracaat edilerek Oda mensuplarının haklarının edilmesi, aksi takdirde Devlet Şûrasına Birlik Hukuk Müşaviri tarafından iptal dâvası açılması meselenin Odalar Birliği Umumi Heyetine arzı,

2. Harita ve Kadastro Y. Mühendis ve Mühendislerinin hak ve salâhiyetler kanununun Odalardan Birliğe intikal etmiş kanunlarla tevhit edilerek T.B.M.M.'ye sevkinin temini, hak ve salahiyetler kanun tasarısını hazırlamayan Odaların kanunlarının Birlik tarafından resen hazırlanmasına kongrece karar alınarak yeni İdare Heyetine vazife verilmesini,

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASININ TEKLİFLERİ :

1. 12.6.1959 tarihinde yürürlüğe giren ve fakat tatbikatta bazı aksaklıkları müşahade edilen Oda İçmesuyu Projeleri Asgari Ücret Tarifesi Talimatnamesinin; Oda temsilcilerinin iştirak ettiği bir Komisyon marifetiyle ileri sürülen temenniler de nazarı itibara alınarak tâdil ve ikmal edilen Talimatnamenin son şeklinin tasdiki,

2. Oda İnşaat Mühendisliği Müsabaka Talimatnamesinin seyyanen tatbik imkânı kazanması bakımından tezekkürü ile tasdiki.

3. "Türk Mühendis ve Mimarlar Bankası" teklifinin karara bağlanması,

4. "Proje Müsabakaları Jürilerinin Teşkili" konusunun tezekkür ve karara bağlanması,

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI:

1. Meslek ahlâkı kaideleri hakkında müzakere,

2. Bütçe talimatnamesi hakkında müzakere.

MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI :

1. Birlik Umumi Heyet, kararları hilâfına Ziraat Mühendislerinin Hak ve Salâhiyetleri kanunu hakkında Ziraat Mühendisleri Odası tarafından hazırlanan kanun tasarısı ve Birlik İdare Heyeti tutumu hakkında müzakere anılması.

2. Mühendislik formasyonunun tarif ve tespiti için Odalar, Müesseseler

temsilcileri ve ilmî otoritelerin de iştirakiyle bir kongre açılması için yeni seçilecek Birlik İdare Heyetine vazife verilmesi hakkında müzakere açılması,

ORMAN MÜHENDİSLERİ ODASI :

1. Orman Mühendisliği Ücret Talimatnamesi tasarısının tasvibi

MALİ RAPOR

Murakabe Raporu

VII. Devre Bütçe Teklifi

Malî Rapor

1.3.1959 tarihinde başlayıp 29.2.1960 tarihinde sona eren 1959 malî yılımız için, normal umumî heyetimizde kabul ve bilâhare fevkalâde umumî heyetimizde tadil edilen bütçemizle ilgili tatbikat ve neticeleri aşağıda arz olunmuştur.

I. Gelirler:

1. Tahakkuk : 1959 yılı bütçesinde gelirlerimiz 335.000 lira olarak tahmin edilmiş bulunmaktaydı. 1 Mart 1959 ilâ 29.2.1960 tarihleri arasında gelir tahakkukları 449.653.80 lirayı bulmuş % 134,3 nispetinde bir gelir sağlanmıştır. Tahakkukun tahminin fevkinde olmasının başlıca sebepleri şunlardır:

a) 1959 yılı bütçesine, 4.6.1959 ilâ 29.2.1960 tarihleri arası için, Odalarca 4.6.1959 tarihinden evvelki senelere ait yapılacak aidat tahsilatı % 20 liralık gelir kaydedildiğini de işaret etmek isteriz.

b) Bazı Odaların 1958 senesine ait eksik % 20 hisse gelirleri tahakkuklarının 1959 yılı bütçesine girmesi,

c) Ocak ve Şubat 1960 ayları Birlik Hissenin 3 lira üzerinden tahakkuk ettirilmesi,

d) 1959 bütçesine konan % 20 gelir ve Birlik Hissesi tahminlerinin fazla olarak tahakkuk etmesi,

Bu yıl ilk defa tertip edilen balodan 25.100.89 liralık gelir kaydedildiğimde işaret etmek isteriz.

2. Tahsilat : 449.653.80 lira tahakkuka mukabil 259.915.69 lira tahsilat sağlanabilmiştir.

Birlik Hissesi olarak tahakkuk eden miktar 356.739.30 lira olup bu tahakkuktan 104.187.24 lirası Odalardan tahsil edilmiş 90.665.85 lirası ise Birliğimizden hakkı huzur alacakları bulunan meslektaşların işbu alacaklarının Odalarına devir ile Odaların hisse borçlarına mahsup edilmiştir. Bu suretle senelerden beri teraküm etmiş bulunan hakkı huzur borçlarının % 99'u tasfiye edilmiş olup bakiyesi de Birliğimizce ödenmek suretiyle kapatılacaktır. Odaların 1959 yılına kadar olan % 20 gelir hissesi borçlarına mahsuben yapılan 54.670.26 lira da yukarıdaki rakama ilâve edilirse 1959 yılı içinde Odalardan cem'an yekûn 158.857.50 lira tahsilat yapıldığı anlaşılmaktadır.

1958 yılından bir ve 1959 yılından 8 Odanın 1960 yılına devrettiği hisse borçları yekûnu 198 lirayı bulmaktadır. Bu yekûna dört Odanın bildirilmeyen % 20 ve Birlik hissesi tahakkukları değildir. Bu yıl Odalarla devamlı olarak yapılan çalışmalar neticesi Birlik Hissesi tahakkuklarında 90'a yakın bir

mutabakat temin edilmiş bulunmaktadır.

II. Giderler:

1956 yılındaki 180.363.79, 1957 yılındaki 193.431.32 ve 1958 yılındaki 168.958.04 lira gider, 1959'da 219.726.91 lira masraf tahakkuk etmiş bulunmaktadır. Giderlerimizin 335.000 liralık bütçesine göre yüzde nispeti 65.6'dır.

İdarî giderler faslında, kırtasiye ve büro, ilân ve abone. Neşriyat giderleri faslında, telif kâğıt ve karışık maddelerinde depasman vukua gelmiş ve Bütçe Talimatnamesindeki salahiyyete en gerekli münakale İdare Heyetimizce yapılmıştır.

Umumî masraflara göre, masrafların nispeti şöyledir:

Masraf Nev'i	1958'deki nispet	1959'daki nispet
Personel giderleri	% 58.3	% 56.8
İdare giderleri	% 15.1	% 13.6
Neşriyat giderleri	% 21.1	% 22.7
Umumî Heyet giderleri	% 5.3	% 5.5
Demirbaş giderleri	% 0.2	% 1.0
Teknik Terimlere Yardım		% 0.4
	100.0	100.0

Gazete için bütçede 55.000 liralık masraf ve 55.000 lira varidat derpiş edilmiş ve iyi bir neşir için lüzumu halinde Birlik bütçesinden yardım yapılması derpiş edilmişti. Ocak-Şubat ayında baskısı 1000'den 11000' e çıkarılarak bütün üyelere bedelsiz gönderilmesine rağmen, masrafı sat çerçevesinde kalmak sureti ile hesabı 7.902.28 liralık bir zararla kapanmıştır.

III. Bilanço :

1. Aktif Hesap: 29.2.1960 tarihinde nakit mevcudumuz 23.526.76 lira olarak hesaplarımızda bulunmaktadır. Odaların % 20 ve Birlik hissesi borçları geçen sene devreden borçla birlikte 193.792.19 lirayı bulmaktadır.

Tahakkuku yapılmış olup da henüz tahsil edilememiş olan ilân ve abone alacağımız 18.446 liradır. 120 lirası pul ve iş avansı, 516.45 lirası Teknik Terimler Komitesi avansı ve 5.200 lirasını kira olmak üzere 5.836.45 lira avans alacağımızı teşkil etmektedir. 9.405.24 lirası tahsil edilmiş balo hasılatı 490.57 lirası depozite, çeşitli alacak olmak üzere 9.395.81 lira karışık alacaklar teşkil etmektedir. 27.136.66 lira ise Birlik'de mevcut mefruşat ve demirbaşları teşkil etmektedir.

2. Pasif Hesap: Hakkı huzur alacaklarının devrinden dolayı alacaklı çıkan iki Odamızın, ilerde Birlik hisselerine mahsup edilecek alacakları tutan 4.656.23 liradır.

5.212.97 lirası ödenecek vergiler, 7.928.73 lirası ödenecek hakkı huzurlar, 1.010.38 lirası henüz mahiyeti belli olmayan emanet paralar, karışıktaki ise 15.000 lirası T. Yüksek Mühendisler Birliğine kira, 7.819.05 lirası matbaalara baskı 1.903 lirası meslekî teşekküllerde ikraz ve 342.50 lirası diğer borçlarımız bulunmaktadır.

Teknik Terimler Komitesine 1958'den devir ve 1959'da bağış ve yardım olarak temin edilen gelir 11.039.46 lira olup bunun 3.600.97 lirası sarf edilmiş ve böylece Komitenin 7.438.49 liralık tahsisatı kalmıştır.

1959 yılı gelirlerimiz ile giderlerimiz arasındaki fark 232.323.18 lira.

1960 yılına devrettiğimiz gelirler bakiyesidir. Bu meblâğın müfredatı aşağıda gösterilmiştir.

23.526.76 lirası nakit
27.136.66 “ demirbaş
181.659.76 “ alacaklarımızdan borçlarımız çıktuktan sonra kalan alacağımız.
232.423.18

Gelir ve giderlerimiz ile bilançomuz hakkında verdiğimiz bu izahattan sonra bir yıllık tecrübeye tanıtıldıktan sonra tasvibinize sunulacak olan “Birlik Bütçe ve Muhasebe Talimatnamesi tasarısı”nın bütçe ve muhasebe çalışmalarını daha rasyonel ve muntazam bir duruma götüreceğine olan inancımızı da belirtmek isteriz.

T.M.M.O.B
1959 Mali Yılı Bilanço Cetveli (1.3.1959-29.2.1960)

Aktif

Hesap Adı	Lira.Kr
I.KASA	602.86
II.BANKALAR	22.923.901.

III.ODAALRIN BORÇLARI

1.Elektrik	16.888.18
2.İnşaat	57.175.80
3.Kimya	19.017.68
4.Maden	4.067.45
5.Makina	28.102.25
6. Mimarlar	46.892.90
7.Orman	13.443.39
8.Ziraat	13.204.54
	198.792.19

IV. M. BORÇLULAR

1.İlan ve aboneden	18.466.66
2.Avanstan	5.836.45
3.Karışık	9.895.81
	34.178.92

V. SABİT KIYMETLER

1. Mefruşat ve Demirbaş	27.136.66
-------------------------	-----------

Pasif

Hesap Adı	Lira.Kr
-----------	---------

I. ODALARIN ALACAKLARI

1.Gemi	1.569.84
2.Harita	3.086.39
	4.656.23

II. M. ALACAKLILAR

- 1.Ödenecek Vergiler 5.212.97
- 2.Ödenecek Hakkı huzurlar 7.928.73
- 3.Emanet Paralar 1.010.38
- 4.Karışık 25.064.55 39.216.63

III. TEKNİK TERİMLER KOMİTESİ
TAHSİSATI 7.438.49

IV. 1960 YILINA DEVREDİLEN
GELİR BAKİYESİ 232.323.18

T.M.M.O.B.
1959 MALÎ YILI GELİR VE GİDER CETVELİ (1.3.1959 - 29.2.1960)

GİDERLER

HESAP ADI	Lira.Kr.
I.PERSONEL GİDERLERİ	124.772.41
II.İDARE GİDERLERİ	29.413.67
III.UMUMÎ HEYET GİDERLERİ	12.238
IV.TEKNİK TERİMLER KOMİTESİNE YARDIM	1.000
V. NEŞRİYAT GİDERLERİ	49.906.54
VI. 1960 YILINA DEVREDEN GELİR BAKİYESİ	232.323.18
UMUMİ YEKUN	449.653.80

GELİRLER

I. BİRLİK HİSSESİ GELİRLERİ	356.739.30
II. SAİR GELİRLER	25.265.80
III. NEŞRİYAT GELİRLERİ	42.004.26
IV. 1958'DEN DEVREDEN GELİR BAKİYESİ	25.664.44
UMUMİ YEKÛN	449.653,80

T.M.M.O.B.
1959 MALÎ YILI GİDERLERİ, TAHSİSAT, TAHAKKUK VE SARFIYAT
MUKAYESE CETVELİ

FASIL VE MADDE İSMİ	BÜTÇE TAHSİSATI	TAHAKKUK	SARFIYAT
I. Personel Giderleri	154.000	124.772	117.743.68
Hakkı Huzurlar	31.500	24.152.92	17.574.19
Vazifeli Aza Ücretleri	51.300	47.933.33	47.483.33
Memur ve Hizmetliler	54.600	44.999.66	44.999.66

İkramiye	9.100	7.425	7.425
Tazminat	3.500	261.50	261.50
Harcırahlar	4.000
I. İdare Giderleri	33.000	29.413.67	29.413.67
Kırtasiye ve büro	3.000	4.282.07	4.282.07
Matbu evrak	5.000	1.535	1.535
İlân ve Abone	750	1.502.25	1.502.25
PTT	4.447	764.447	764.447
Vergi ve resimler	250	158.57	158.57
Temsil	4.000	3.568.523	3.568.52
Tenvir, teshin ve su	2.500	1.960.54	1.960.54
Kira	7.200	7.200	7.200
Adli masraflar	500
Müteferrik	5.300	4.758.964.	4.758.964
III. Umumî Heyet Giderleri	15.000	12.238	12.238
IV. Sabit Kıymetler	66.999	2.396.29	2.396.29
Bina fonu	56.998
Demirbaş ve Mefruşat	7.500	2.396.29	2.396.29
Kitap	2.500
Gazeteye Yardım	1
V. Neşriyat Giderleri	55.000	49.906.54	42.087.49
Memur Ücretleri	23.400	15.785.85	15.785.85
İkramiye	3.900	2.775	2.775
Telif hakkı	2.000	2.022	2.022
Baskı	17.000	15.600	7.780.95
Kâğıt	5.000	8.482.17	8.482.17
Klişe	2.700	113.05	113.05
Karışık	1.000	5.128.47	5.128.47
VI. Tetkik ve İstişare Giderleri	10.000
VII. Teknik Terimler	1.000	1.000	335
VIII. Odalara Yardım	1
UMUMİ YEKUN		335.000	219.726.91 191.976.13

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Umumî Hey'eti Başkanlığına

VI. Umumî Hey'et toplantısında teveccüh buyurularak bizlere tevdi edilmiş bulunan murakıplık vazifesini 1.3.1959 ilâ 19.3.1960 tarihleri arasında müteaddit defa Birlik ve Gazete hesaplarını tetkik yetmek suretiyle ifa ve bu murakabenin neticesini devre içindeki raporlarla İdare Hey'etine ve bu raporumuzla da muhterem Hey'etinize arz etmiş bulunuyoruz. Birlik Talimatnamesinin 44. maddesine istinaden yapmış bulunduğumuz

murakabemize ilâveten İdare Hey'etince ihzar edilen 1960 yılı bütçesi hakkındaki düşüncelerimizi de, keza Birlik Talimatnamesinin 44. maddesi gereğince itilâınıza sunuyoruz.

1 — Devre içinde yapılan kontrollerde muhasebe defter, cetvel ve nihayet bilanço ile gelir gider cetvellerinin usulüne uygun olarak muntazaman kayıt ve tanzim edildiği, sarfların evrakı müspite ve muciplere istinat ettiği, bütçedeki tahsisata nazaran depasman olan maddelerde, Hey'etinizce verilmiş olan salahiyyete binaen gerekli münakalenin İdare Hey'etince yapılmış olduğu memnuniyetle müşahede edilmiştir.

2 — Birliğimizde iki seneden beri tatbik edilmekte olan muhasebe sisteminin, bazı revizyonlara, Talimatnamesinin hazırlandığı ve önümüzdeki yıl tecrübe edildikten sonra VIII. Umumî Hey'etin tasvibine sunulacağı öğrenilmiş bulunmaktadır.

3 — 1959 yılı bütçesindeki tahminlere nazaran gelirimiz fazla ve giderimiz ise noksan olmuştur. Bilhassa Oda, Birlik hissesi tahakkuklarının hemen hemen tamamen yapılmış olması memnuniyet verici bulunmuştur. Ancak Odaların tahakkuk eden borçlarını vaktinde ödemeleri, Birliğin arz edeceği hizmetlerin aksamaması için başlıca temennimiz olacaktır.

4 — 1955 yılından beri teraküm etmiş bulunan huzur haklarının, Oda Birlik hissesi borçlarına mahsup ve Odalarca da azaların aidat borçlarına mahsup veya kendilerine ödenmesi suretiyle tasfiye edilmesindeki başarıya işaret etmek isteriz.

5 — Umumî Hey'etimize teklif edilmiş bulunan 1960 yılı bütçesini tasvibinize lâyıık bulmaktayız. Giderler bütçesinin son faslını teşkil eden Birlik binası fonuna konulan tahsisatın tamamının tahakkuku temennimiz olmakla beraber, tahmin edilen gelirlerin mühim bir kısmının tahsil edilemeyeceği hususunu göz önünde tutarak hiç olmazsa tahsisatın yarısının dondurulmasını ve fon karşılığı

olarak paranın tahvile plase edilmesini muvafık bulmaktayız.

İdare Hey'etinin 1959 yılı çalışmaları ile ilgili hususlara ve 1960 yılı bütçesine ait görüş ve mütalaalarımıza son verirken, Hey'etinizi hürmetle selamlar, mesainizde başarılar dileriz

MURAKIP

Feridun MENEMENCİOĞLU

Nezih DEVRES

Aziz TORUN

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği 1960 Malî Yılı Bütçesi mucip sebepleri I. GELİRLER CETVELİ :

1. Birlik Hissesi ve % 20 gelir hisseleri: Gelirlerimizin en mühim kaynağını teşkil eden bu fasılda yapılan tahminler Odaların 1960 yılı bütçelerine koymuş oldukları tahsisat olup 1960 yılı içinde aza başına 36 liradan tahakkuk edecek Birlik hissesi ile 1960 yılında tahsil edecekler, 4.6.1959 tarihine kadar olan gelirlerinin % 20 hisselerinden teşekkül etmektedir. Müşahede edileceği üzere bazı Odalarımızın % 20 gelir hissesi tahsisatı bulunmamaktadır.

2. Oda fevkalade yardımları: Odalar tarafından yapılabilecek fevkalâde yardımları ihtiva eden bu fasıl için ancak liralık tahsisat konmuş bulunmaktadır.

3. Neşriyat gelirleri : Neşriyat gelirlerimiz gazetenin ilân ve abone gelirlerinden teşekkül etmektedir. Geçen sene elde edilen gelirlere göre 1960 yılında abonelerden 40.000 ve ilândan 15.000 cem'an yekun 55.000 lira neşriyat geliri elde edileceği tahmin edilmektedir.

4. Yardım ve bağışlar: Bu fasılda da tahminlerimizi realiteye mutabık tutarak asgari bir rakam koymuş bulunuyoruz.

5. Sair gelirler: Bu fasıldaki tahmin, bankadaki mevduatımızın temin edeceği faizler ile bütçemizi yuvarlak bir rakama bağlama hususunun göz önünde tutulmasıyla teşekkül etmiştir.

6. ... gelirler: Bu fasılın gelirleri iki maddeden teşekkül etmektedir. Birincisi 1959 mali yılı bilançosundan devreden paramız olup ikincisi ise, bazı Odalarımızca 1959 yılında yapılmayan 1960 yılında yapılması icap eden eksik % 20 gelir ve Birlik hissesi tahakkuklarına karşılıktır. Ancak bu miktar bütçeye l lira konulmuştur.

II. GİDERİ CETVELİ:

Geçen seneki tatbikat göz önünde tutularak bu madde de mühim bir değişiklik yalnız yardımcı organlar tahsisatına 2.000 liralık bir ilâve yapılmıştır. Bu da muhtemel bulunan Komisyon faaliyetlerinin icap ettireceği tahsisatı karşılamak gayesine matuf bulunmaktadır.

2. Vazifeli âza ücretleri: Bu yıl yalnız Murakıplar ücretlerinden teşekkül eden madde de murakıp tahsisatında geçen seneye nazaran bir değişiklik yapılmamıştır.

3. Memur ve hizmetliler ücreti: Geçen yıl bütçemizde Umumî Kâtip ücreti ile birlikte aylık kadro ücretleri tutan 8.550 lirayı bulmakta idi. Yıl içinde bu meblâğın fiilen 8.250 lirası kullanılmıştır. Bu yıl teklif ettiğimiz 550 lira farkın 250 lirası muamelât şefi kadrosunun 1.250'den 1.500'e 100 lira evrak memuru kadrosunun 600'den 700'e 100 lirası, daktilo kadrosunun 600'den 700'e 50 lirası tevzi memuru kadrosunun 400'den 450'ye ve odacı kadrosunun 300'den 350'ye çıkarılmasından ileri gelmektedir. Teknik Haber Gazetesinin memur kadrosunda yapılan değişiklikler ise baskı adedinin 12.000'e çıkarılması sebep olmaktadır. Geçen yıl Teknik Sekreterin 950 olan kadrosu 1.000 liraya yükseltilmiş ve yeniden 700 liralık bir muhabir ve musahhah kadrosu ilâve edilmiştir. Bu suretle geçen yıl 950 lira olan aylık kadro ücreti tutarını bu yıl 2.600 lira olarak teklif etmekteyiz.

4. Tazminat, Sigorta, fazla mesai ve muvakkat memur ücretleri: Geçen yıl kabul edilen tahsisat aynen ipka edilmiştir.

5. İkramiyeler: Geçen yıl kabul edilen karara göre, iki aylık ücret tutarında bütçeye koymuş bulunuyoruz.

6. Harcirahtarlar: Geçen yılki tahsisat aynen teklif edilmiştir.

7. idare giderleri: 1959 yılı bütçesinde İdare giderleri faslının yekûnu 33.000 lira iken bu yıl 55.501 lira olarak tespit etmiş bulunuyoruz. Bu artışın 10.000 lirası FEANI için kabul edilen aidat, harcırah ve mümasil masraflardan 10.800 lirası ise daha müsait bir binaya geçmemiz halinde artacak kira bedelini karşılamak zaruretinden ileri gelmiştir.

8. Umumî Heyet giderleri: Geçen yılki kongre masrafları göz önünde de

tutularak 9.000 lira olarak teklif etmekteyiz.

9. Sabit kıymetler tahsisatı: Geçen yılki tahsisat aynen teklif edilmiştir.

10. Teknik çalışma ve istişari hizmet giderleri: Birliğimizin, talep edilecek istişari hizmetler için yapacağı masraflar ile Teknik Terimler Komitesine yapacağı yardımları karşılamak üzere 40.000 liralık bir tahsisat muvafık düşünülmüştür.

11. Neşriyat giderleri: Birinci madde de Teknik Haber Gazetesinin baskı adedinin 12.000'e çıkarılması ve bu artış dolayısıyla baskı, PTT personel, kâğıt masraflarının da artması sebebiyle Teknik Haber Gazetesi için 115.200 liralık bir tahsisat tefrik etmiş bulunuyoruz.

İkinci madde, diğer neşriyat maddesi olup, kitap, mecmua, broşür, rapor gibi herhangi neşriyatın icap etmesi halinde ihtiyar edecek masraflara karşılık olarak konulmuştur.

12. Yardımlar: Birinci maddeye, geçen seneki tahsisatı aynen koymuş bulunuyoruz. İkinci maddeye ise hayır işleri ve hayır cemiyetlerine yapılabilecek yardımları karşılamak üzere 1.000 liralık bir tahsisat koymuş bulunuyoruz.

13. Birlik Binası fonu: Muhtemel gelirlerimiz ile muhtemel masraflarımız arasındaki fark yapılması mutasavver Birlik binasına fon olarak ayrılmış bulunmaktadır.

Kısaca mucip sebeplerini arz ettiğimiz 1960 yılı bütçesinin hizmetlerimizin inkişafını temin edeceği ümidinde bulunduğumuzu muhterem heyetinize arz etmek isteriz.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği 1960 Mali Yılı Bütçe Talimatı

Madde 1 — Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin 1960 yılı bütçesi başlangıcı 1.3.196 bitimi ise 28.2.1961 tarihleridir. Bu müddet için geliri 572.527.76 lira ve gideri ise 572.527.76 liradır.

Madde 2 — Gelirin, tahsilat makbuzu veya banka dekontu mukabilinde yapılması ve müspet evraka istinat etmesi şarttır. Bütçe dahilinde sarf, İdare Heyetinin veya salahiyyetli şahsı oluru ile yapılacaktır.

Madde 3 — 1960 mali yılı bütçesi giderleri cetvelinin bir faslının maddelerindeki tahsisat gelmediği takdirde, başka maddeden o maddeye münakale yapmağa İdare Heyeti salahiyyetlidir.

Madde 4 – İşbu talimatnamenin tatbikine İdare Heyeti salahiyyetlidir.

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ 1960 MALİ YILI BÜTÇESİ GELİRLER CETVELİ

Fasıl	Madde	Fasıl ve Maddeler	Tahmin
I		BİRLİK HİSSESİ VE % 20 HİSSESİ	
	1	Elektrik	34.560
	2	Gemi	3.960
	3	Harita	8.100
	4	İnşaat	126.000 + 26.047.97

5	Kimya	27.000	+	14.250.52	
6	Maden	21.636	+	4.060	
7	Makina	48.000	+	35.225	
8	Mimarlar	52.200	+	5.000	
9	Orman	37.800	+	5.000	
10	Ziraat	45.000			
		404.256		89.583.49	493.839.49
II	ODA FEVKALADE YARDIMLARI				1
III	NEŞRİYAT GELİRLERİ :				
1	Abone	40.000			
2	ilan	15.000			55.000
IV	Yardım ve Bağışlar				I
V	SAİR GELİRLER				158.51
	Carî Yıl Gelirleri				549.000
VI	MÜDEVVER GELİRLER :				
1	Nakit Değerler			23.526,76	
2	1959'a ait Oda hisseleri		I		23.527.76
	1960 Mali Yılı Gelirleri Yekûnu				572.527.76

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ
1960 MALİ YILI MEMUR VE HİZMETLİLER KADRO CETVELİ

Sayı	Adet	Kadro Unvanı	Aylık Kadro Ücreti
1	1	Umumî Kâtip	4.000
2	1	Muamelât Şefi	1.500
3	1	Hukuk Müşaviri (Mukaveleli)	700
4	1	Muhasebeci	700
5	1	Evrak ve kayıt memuru	700
6	1	Daktilo	700
7	1	Tevzi Memuru	450
8	1	Odacı	350
Aylık kadrolar tutarı		9.100	

TEKNİK HABER GAZETESİ
1960 MALİ YILI MEMUR VE HİZMETLİLER KADRO CETVELİ

Sayı	Adet	Kadro Unvanı	Aylık Kadro Ücreti
1	I	Teknik sekreter	1.000

2	1	Muhabir ve musahhah	700
3	1	İlân ve abone memuru	500
4	1	Tevziat memuru	400
Aylık kadrolar tutarı			2.600

T.M.M.O.B. VI. Çalışma Devresi
Ek I/a

YÜKSEK HAYSİYET DİVANI BİRLİK AZALARI:
GÜRAN Ali Talip, GÖYDÜN Celâl, İPLİKÇİ Emin, PARLAR Zeyyat.

BİRLİK MURAKABE HEYETİ:
DEVRES Nezh, TORUN Aziz, MENEMENCİOĞLU F., ŞENER İsmail,
TUNCER Naci, VANLI...

BİRLİK İDARE HEYETİ :
Reis : KOPER Daniş II. Reis : İPLİKÇİ Emin Muhasip Aza : SONGU Celâlettin

Temsil ettiği Oda	İstifa eden Azalar	Asil azalar	Yedek azaları	İştirak
ELEKTRİK 36		İPLİKÇİ Emin	BALOĞLU Galip	
			ÖZAL Turgut 36	
GEMİ 9	SABUNCU Tarık	SAN Kemal		
	HANYALIOĞLU Halûk TÜRSAN Raif			
HARİTA 34	ARAN Muhittin	SONGU Celâlettin	ÜNSÜR Asri	
İNŞAAT ONARMAN Fasih		KOPER Daniş		
			GÜN Vahdet 32	
KİMYA Vedat		AKYOL Selâhattin	İLALAN	
			KERMEN Osman 21	
MADEN Ahmet31	BAYINDIR İsmail	KARAYAZICI Fuat	PEKKAN	
MAKİNA		YÜCESOY Fuat	ÇELTİKÇİ Fikret MUCUOĞLU	
		Mahmut	37	
MİMARLAR		BARUTÇU İsmet	ŞALVUZ Necdet GERÇEK Cemil 37	
ORMAN Necmi		ÖZTUNALI İsmet	SÖNMEZ	
			HAZNEDAR İrfan	

ZİRAAT
34

DÜZGÜNEŞ Orhan AYDINOĞLU Muzaffer

ÖZBEK Sabahattin

BİRLİK MERKEZ İDARESİ

Umumî Kâtip:

ÖZAL Rüştü (3.9.1959'a kadar)

ERSÖZ Mithat (18.9.1959'dan sonra)

Büro Şefi:

ETİKAN Cahid

Hukuk Müşaviri:

BALLAR Suat

Gazete Tek. Sek.:

ERKOÇ Attila

Ek: 2

ZİRAAT MÜHENDİSLİĞİ HAK VE SALAHİYETLERİ KANUNU TASARISININ
2. MADDESİNİN
MUTABAKAT TEMİN EDİLEN ŞEKLİ

Madde 2 — Ziraat Yüksek Mühendisleri mesleki iştigal veya ihtisasları dahilinde ve zirai sahalarda olmak üzere; araştırma, ıslâh, yetiştirme, toprak muhafazası, arazi ıslahı, toprak etüt ve tasnifi, zirai mücadele, bahçe mimarisi, teknoloji, zootekni, zirai ekonomi mevzularında ve ziraat âlet ve makinaları ile ziraî sulamanın ziraat yüksek mühendisliği formasyonuna taalluk eden islerinde ve ziraatın diğer bilûmum kollarında hizmet ve faaliyette bulunmaya, hususî müesseseler ve işletmeler kurmaya ve idare etmeye veya bunların mesul müdürlüğünü yapmaya, lisans aldıkları veya ihtisas yaptıkları sahalarda keşif, plân ve proje hazırlamaya ve tatbik etmeye, kontrol, muayene, ekspertiz, ehliyükuf işlerini görmeye raporlar tanzim etmeye, danışma büroları ve ziraat laboratuvarları açmaya yetkilidirler ve meslekleri ile ilgili tahlilleri yapabilirler.

Ek: 3

T. C. ADLİYE VEKÂLETİ

Hak. İş. Umum Müdürlüğü

Sayı: 19392

16 Kasım 1959

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİNE,

5.10.1959 tarih ve (DK. 041) 381 sayılı yazıya karşılıktır :

Yukarıda tarih ve sayısı gösterilen yazınız ve eki Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Talimatnamesi tetkik olundu :

6235 sayılı kanunun 7303 sayılı kanunla muaddel 21. maddesinde Şube umumî heyeti o şubeye kayıtlı asil azalardan, Oda umumi heyeti ise odaya kayıtlı asil azalardan teşekkül eder, denilmektedir. Maddenin sarıh

ifadesinden anlaşılacağı üzere, kanun umumî heyetlere asil azaların bizzat iştirak etmelerini şart koşmuş olup, azaların umumi heyetle delege vasıtası ile temsiline cevaz verilmemiş bulunmaktadır. Mezkûr Kanunun ikinci maddesinde Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin âmme hizmetlerine yarar bir teşekkül olduğunu gösterilmiş bulunması ve bahis mevzuu 21. maddenin bu itibarla amir hukuk karakterinde bir hükmü ihtiva etmesi sebebi ile, Talimatnamede işbu hükme aykırı bir hususun kabul edilemeyeceği bedihidir. Bu itibarla, Talimatnamenin 58. maddesinin ikinci fıkrasındaki, umumî heyete delege gönderilmesine mütedair hükmün 6235 sayılı kanunun muaddel 21. maddesine aykırı bulunduğu düşünülmektedir.

Bundan başka tetkik edilen Talimatnamenin bazı hükümlerinin de kanun metni ile hemahenk olmadığı neticesine varılmıştır. Ezcümle :

1 — Talimatnamenin dördüncü maddesinde Birliğin organları meyanında Birlik Murakıplar Heyeti de gösterildiği halde bu maddeye esas teşkil eden 6235 sayılı kanunun muaddel üçüncü maddesinde Birlik idare uzuvlarının üç taneden ibaret bulunduğu zikredilmiş ve Birlik Murakıplar Heyeti bunlara dahil edilmemiştir. Her ne kadar mezkûr Kanunun muaddel dördüncü maddesinin (t) bendinde murakıpların seçiminden bahis olunmakta ise de, Birlik bünyesinde murakıplar heyeti ismi altında bir organın teşekkül edeceğine dair kanunda her hangi bir hüküm mevcut değildir. Bu itibarla Birlik murakıplarına organ vasfını izafe eden Talimatnamenin dördüncü maddesi hükmü 6235 sayılı Kanunun muaddel üçüncü maddesi hükmüne aykırı görülmüştür.

2 — 6235 sayılı kanunun muaddel yedinci maddesinde Birlik umumî kâtibinin Birlik İdare Heyetince tâyin edilmesi yazılıdır. Mezkûr Kanunun 7303 sayılı kanunla tadilinden önceki metninde dördüncü maddenin son fıkrası hükmü umumî kâtip seçimini Birlik umumî heyetine vermiş bulunuyordu. 7303 sayılı kanunla alâkalı Nafia ve Adliye Encümeni mazbatalarında tafsilatıyla gösterildiği

üzere, umumî kâtibin seçim yolu ile tâyini bazı mahzurlar tevhit ettiğinden, Birliğin sair ücretli müntesipleri gibi idare heyetince tâyini usulü tercih edilmiş ve madde bu esasa göre değiştirilmiş bulunmaktadır.

Talimatnamenin 28. maddesi ise umumî kâtibin Odalar tarafından umumi heyetlerince veya delegeleri arasından Birlik Umumî Heyetinde gösterilen ve Birlik Umumî Heyetinde rey sırasıyla tespit edilen üç namzet içinden İdare Heyetinin 2/3 ekseriyet kararı ile tâyin edileceği hükmünü sevk etmek sureti ile Umumî Kâtibin seçilmesine umumî heyetleri dahil etmekte ve kanun vazınının 7. maddesinde kasten yaptığı değişikliğe muhalif bir hüküm tesis etmiş bulunmaktadır. Filhakika Kanunun 7. maddesinin son şekline göre İdare heyeti Umumî kâtibin seçimi ve tâyininde tamamen serbest bulunduğu halde, Talimatname tâyinin umumî heyetin seçeceği üç namzet arasından ve 2/3 ekseriyetle yapılabileceği hükmünü koymak sureti ile İdare Heyetinin işbu kanunî salâhiyetini büyük mikyasta tahdit etmiş bulunmaktadır.

Bu itibarla Talimatnamenin zikri geçen 28. maddesi ve onunla alâkalı 109, 110. maddeleri ve muvakkat birinci maddesi hükümleri 6235 sayılı kanuna aykırı görülmüştür.

3 — Talimatnamenin 38. maddesinde, Yüksek Haysiyet Divanı azasının ret ve istifa sebeplerinin, Hukuk Muhakeme Usullerinin ret ve istifa sebepleri gibi olduğu yazılıdır. Yüksek Haysiyet Divanı âzalarının durumuna nazaran, maddedeki ret ve istifa tabirleri ile hakimın reddi ve istinkâfı kastedildiği

anlaşılmaktadır. Bu itibarla mezkûr tabirlerin Hukuk Usulü Muhakemeler Kanunundaki tâbirlere uygun olarak ret ve istinkâf şeklinde değiştirilmesi muvafık olacağı düşünülmektedir.
Bilgi edinilmesi saygı ile rica olunur.

Adliye Vekili Y.
Müsteşar Kevni Nedimoğlu

T.C.
NAFIA VEKÂLETİ
Yüksek Fen Heyeti Reisliği
Sayı : 8/72

Ankara: 28 Ocak 1960

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

20.1.1960 günkü yazımıza ektir:

18.12.1960 gün ve ... sayılı İdare Heyetiniz kararının (b) bendinde (bir tadilat yapıncaya kadar Birlik Umumi Heyetin kabul edilen Birlik ve Odaları Talimatnameleri hükümleri dahilinde hareket edilmesi) karar altına alınmış bulunmaktadır. Malûmları olduğu üzere Talimatnamelerin taallük ettiği kanun veya Nizamnamelerin tatbikatında memurlara rehber olmak, kanun ve nizamnamelere mugayir ahkâmı muhtevi bulunmamak üzere ısdar olunacağı (1322) sayılı kanunun sarîh hükümleri iktizasındandır.

Bu itibarla ilgili kanun hükümlerine aykırı ahkâmı ihtiva eden talimatname hükümlerinin tatbik edilmesine hukuken mesağ yoktur. Bu itibarla (7303) sayılı kanun hükümlerine aykırı olarak yapılmış bulunan Talimatnamenin (4, 28, 38, 58, 109, 110) uncu maddelerindeki hükümler tâdil edilinceye kadar mezkûr kanunun mevzu ile ilgili hükümleri dairesinde muamele ifası zaruridir. Gereğinin buna göre yapılmasını ve neticeden bilgi verilmesini saygılarımla rica ederim.

Nafia Vekili
imza

Ek.4

MESUL MÜDÜRLÜK TALİMATNAME TASARISI HAKKINDA BİRLİK MÜTALAASI

Kimyagerlik ve Kimya Mühendisliği hakkındaki 6269 sayılı kanunun 6. maddesi gereğince hazırlanan (Mesul Müdürlük Talimatnamesi Tasarısı) üzerinde Birliğimizce yapılan tetkikat neticesinde:

I — Sınaî iş yerlerinden lüzum görülenlerde birer Mesul Müdür

bulundurulmasının sanayimizde yapacağı müspet ve menfi tesirler:

İşbu Talimatname tasarısında, lüzumlu görülen iş yerlerinde birer mesul

müdür bulundurulması halinde, bu sınaî iş yerinde (İmalâthane, fabrika,

müessese olarak) yapacağı müspet tesisler şunlardır, kendisine verilen vazife ile müteradif ve genel olarak:

a) İş yerlerinin ilmî ve teknik çalışması sağlanacak,

b) Keza iş yerlerinin, Umumî Hıfzısıhha Kanunu çerçevesinde sosyal ve halk

sağlığı bakımından teknik ehemmiyeti sağlanacak,

c) İş yerlerinin Ekonomik ve rantabl çalışması temin edilecek ve bu suretle gayri iktisadî ve gayri teknik işletme neticesinde heder olan ham madde, kömür, enerji ve diğer işletme malzemesi sarfiyatı önlenmiş olacak ve binnetice Millî servet korunmuş bulunacak,

d) Bu iş yerlerinde istihsal olunan kimyevî mamullerinin mevcut standart ve norm nizamnamelerine uyması icap eden evsaf ve kaliteleri teminat altına alınmış olacak ve norm ve standartları mevcut olmadığı ahvalde bu husus kalite beyanı ve garantisi ile sağlam olacak,

e) 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanununa dahil gıda maddesi imâl ve istihsal eden iş yerleriyle gayri sıhhi sınai işlerinin gerek çalışma ve gerek imalatı kontrol ve murakabe altı alınmış olacak, binnetice Halk sağlığına muzır ve gayri sıhhi imalât önlenmiş olacak,

f) Müşterek pazara girmemiz halinde; bu iş yerlerindeki imalât vasıflarının şimdiden dış Pazar malları ayarına getirilmesi sağlanacak, bu itibarla talimatname bu iş yerleri için rekabet ve yaşamak imkânını temin etmiş olacak,

İşbu talimatnamedeki iş yerlerinin mahiyet ve karakterine asgari bir kapasite ve mali kudret seviyesi tespit etmek şartıyla tatbikinde, herhangi bir menfi tesiri teemmül olunmamaktadır.

2 — Bilhassa sanayicilere tahmil edeceği külfetlere mukabil elde edilecek musibet neticelerin arz edeceği durum :

Bu sualin cevabı, 1. sualin detaylı cevabının son fıkrasında esasen verilmiş bulunmaktadır. Ancak asgari kapasite ve mali kudretlerinden ve İhtisas Odası olmak bakımından. Kimya Mühendisleri arasından tereküp edecek bir komisyonca tâyin ve tespitinde zaruri ve isabet mütalâa olunmuştur. Bu keyfiyete ait kıstasların, nihaî komisyonca tâyin ve tespitinden sonra talimatnamenin tatbiki ile, 1. maddede arz olunan hususlar sağlanmış olacaktır. Bu hususlar cümlesi, Sanayi Vekâletinin Kuruluş ve Vazifeleri hakkındaki 69 sayılı kanunun 1. maddesinin A, B, G ve 3. maddesinin E fıkrasıyla

a) Yurdumuz Sanayi'nin, umumi menfaat ve ihtiyaçlara uygun şekilde tanzim ve idaresinin,

b) Standardizasyon ve norm esaslarını tespit ve tatbikatını temin ve kontrol etmek,

c) Sanayi mamullerinin kalite kontrolünü yapmak, gibi mühim vazifelerinden bir kısmının ifası kolaylaştırılmış ve giderilmiş olacaktır.

3 — Tatbikatta Pratik bir Unsur olup olmayacağı :

Maruz işbu iki maddeden, talimatnamenin tatbikinin; Teşkilât Kanunu gereğince Sanayi Vekâletine mevdu vazife ve hizmetlerden mühim bir kısmının karşılanmakta olduğu tezahür etmekle, memleket sanayi için müspet, müsmir, faideli ve pratik neticeler tevhit edeceği görülmektedir.

Sanayi Vekâletinin, yurdumuzda Bölge teşkilâtı bulunmakla; Talimatnamenin tatbikinin, pratik ve kolay olacağı şüphesiz telâkki olunmaktadır. 6269 sayılı Kimyagerlik ve Kimya Mühendisliği hakkındaki kanunun 6. maddesi gereğince hazırlanan MESUL MÜDÜRLÜK TALİMATNAMESİ tasarısı üzerinde T.B.M.M.'nin tadil teklifi :

MADDE I — Talimatname tasarısında madde 1'deki Mesul Müdürün tarifi;

kanuni mevzu olduğu cihetle, talimatnamede yer alması doğru bulunmamış ve çıkarılmıştır.

MADDE 2 — Mesul Müdürün Vazifesi; aşağıdaki tarzda tadil olunmuştur. Mesul Müdür imalat ve istihsalı esas itibariyle Kimya ve Kimya Teknolojisi ile ilgili bu talimatnamenin X. maddesinde zikredilmiş iş yerlerini fennî olarak sevk ve idareye salahiyyetli olup, teknik mesuliyetini deruhte eder.

MADDE 3 — Kadro unvanları : Bu maddenin kadro unvanlarına bağlanması hususu müesseseler için pek uygun bulunmayarak, aşağıdaki şekilde tâdil olunmuştur: Bu Talimatnamenin X. maddesindeki Resmî ve Hususî Müesseselere ait sınaî işyerlerinde bir kimyager, Kimya Y. Mühendisi veya Kimya Mühendisi 6269 sayılı kanunda yazılı Mesul Müdürlük vazifesini görür.

MADDE 4 - Bu maddede teknik emniyet ve kazalar daha ziyade kanun çerçevesine girdiğinden, Talimatnameden çıkarılması uygun görülmüş ve aşağıdaki tarzda tadil olunmuştur.

A – İnfilak ve İştigal Tehlikesi Olan Endüstri:

- 1) Barut, dinamit, nitrogliserin imalathane ve fabrikalarıyla umumiyetle patlayıcı, yakıcı ve parlayıcı madde yapan işyerleri ile, kapsül ecza ihzarı ve imlası ve diğer mühimmat iz maddeleri ve yangın maddelerinin ihzar ve imla yerleri ve emsali protekni atölye, imalathane ve fabrikaları,
- 2) Benzin, karbon sülfür, kullanan prina fabrikalarıyla bilcümle çabuk parlar mayi muhallil, kullanan ve ekstraksiyon ameliyesi tatbik eden atölye, imalâthane ve fabrikalar (Eter. Karbonsülfür, benzin ve emsali ile çalışanlar)
- 3) Eter, karbon sülfür, benzol ve emsali çabuk parlar sulp, mayi, gaz şeklinde kimyevi maddeler imal eden imalathane ve fabrikalar,
- 4) Aldehit imalathane ve fabrikaları (Form aldehit, Aset aldehit Benz aldehit ve emsali)
- 5) Keton imalathane ve fabrikaları (Aseton, mesitiloksit ve emsali)
- 6) Pür Alkol fabrikaları (Meta, etil, Amilalkol, Glikol ve emsali Fabrika ve imalathaneler)
- 7) Hidrokarbonlar, Halojenli hidrokarbonlar, imalathane ve fabrikaları (Kloroform, Kloral. Karbon tetraklorûr, klorobenzen, Bromoform, İyoloform, Etilen bromür, Freonlar ve emsali)
- 8) Uzvi ve gayri uzvî peroksit imalathane ve fabrikaları (her türlü madeni peroksitler. Oksijenli su, Perhidrol, çamaşır suyu ve emsali)
- 9) Madenî yağlar, gres imalâthane ve fabrikaları,
- 10) Her türlü sınaî, gıdaî yağ istihsaline müteallik rafinasyon, hidrojenasyon, sülfonyasyon imalathane ve fabrikaları,
- 11) Uçan yağlar, esans ruhu imalathane ve fabrikaları (Terebentin gülyâğı imalathane ve emsalleri)

B — Yakma (Dağlama) tehlikesi olan endüstri:

- 1} Asit imalathane ve fabrikaları (Sülfürik - saçyağı, hidroklorik, Tuzruhu, Nitrik - Kezzap, Fosforik, Borik, Asetik asit - Sentetik Sirke asidi ve emsali,)
- 2) Kalevi imalathane ve fabrikaları (Sütkostik, Fotaskostik, Soda, Kireç kaymağı, amonyak ve emsali)
- 3) Tuz imalathane ve fabrikaları (Göztaş, İngiliz Tuzu, mutfak tuzu, kaya tuzu

- hariç, soda küherçile, sodyum nitrat, sodyum sülfat, Demir sülfat, nisadır ve emsali),
- 4) Deterjanlar, sabun ve gliserin imalathane ve fabrikaları,
 - 5) Kimya lâboratuvarları,

C — Zehirlenme tehlikesi olan endüstri:

- 1) Zehirli gaz ve emsali diğer zehirli kimyevi maddeler ile kimyevi suni gübre imalathane ve fabrikaları
- 2) Azotlu, oksijenli, kükürtlü, fosforlu, arsenik U. kurşunlu, bakirli ve diğer kimyevi zehirli maddeler imalathane ve fabrikaları, (Üre, Etil asetat, Anilin, Fenol, Kükürt boyalan, Kakodil ve emsali)
- 3) Kalsiyum karpit ve diğer karpitler ve müştakları asetilen, etilen ve bunlardan elde edilen kimyevi maddeler imalathane ve fabrikalar, (Trikloretilen, Metil asetat. Sentetik Gömlek, sentetik kauçuk. Etilen Klorhidrin, Polietüen, Plivniklorür, Etüenbromür ve emsali)
- 4) Eczacılık dışı kalan ve sadece sentez yoluyla çalışan ilâç imalathane ve fabrikaları (Penisilin, oromisin ve emsali)
- 5) Elektroliz ve elektrotermik yol ile istihsal edilen kimyevi maddeler imalathane ve fabrikaları (Klor. Kloratlar, Hipokloritler ve emsali)
- 6) Her türlü vernik ve boya maddeleri imalathane ve fabrikaları (Sentetik ve sellülozik boyalar, kundura, muşamba boyaları, lâklar, cilalar, sülüğen, çinko beyazı boyaları, sikatifler ve yağlı boyalar ve emsali),
- 7) Her türlü haşere, bakteri, virüs gibi zararlılarla mantarî hastalıklar ve muzır hayvanlar ile mücadele ilaçları yapan imalathane ve fabrikalar DDT, Gammexane, BCH ve emsali)
- 8) Tabii ve sentetik ham kauçuk istihsal ve ebonit yapan imalathane ve fabrikalar.
- 9) Sentetik yolla elde edilen suni reçine ve plastik maddeler suni elyaf imalathane ve fabrikaları (sunî ipek, naylon, orlon, perlon, dakron ve emsali)
- 10) Kösele, deri, suni deri, muşamba imalathane ve debagatta kullanılan kimyevi yolla elde edilen yardımcı ham maddeler imalathane ve fabrikaları (Bikromat, zırnık, valeks ve emsali)
- 11) Selüloz imalathane ve fabrikaları (Sülfat, kraft, viskoz yan kimyevi Natron selüloz ve emsali)
- 12) Kok, briket, gazlaştırma, aktif kömür, havagazı, suni gaz istihsal yerleri ve bunların tâli mahsullerini işleyen imalathane ve fabrikalar (Katran, benzol, fenol, naftalin ve emsali)
- 13) Sentetik yolla elde edilen mensucat boyalan imalathane ve fabrikaları (Mensucat boyaları, terbiyeliciği ile uğraşan imalathane ve fabrikalar)
- 14) Şeker fabrikaları,
- 15) Kibrit ve mum imalathane ve fabrikaları,
- 16) Mürekkep imalathane ve fabrikaları,
- 17) Ültramarin - Çivit imalathane ve fabrikaları,
- 18) Antibiyotikler ve emsali imal eden imalathane ve fabrikaları,
- 19) Nüfuslan 60 binden fazla şehirlerde umumî hıfzısıhha kanuna göre, halk sağlığını koruma bakımından belediye kimyahaneleri,
- 20) Nüfuslan 60 binden fazla şehirlerde, umumî hıfzısıhha kanununa göre, halk sağlığını korumak bakımından şehir sultan tasfiye ve kimyevî temizleme merkezleri.

D — Tefessüh ve Enfeksiyon Tehlikesi Olan endüstri:

- 1) Tutkal, jelatin, kola, imalathane ve fabrikaları,
- 2) Glikoz, Nişasta, dekstrin imalathane ve fabrikaları (Beyti ve basit usuller ile istihsal yapan nişasta imalathaneleri hariç)
- 3) Umumî hıfzısıhha kanunu çerçevesine giren kimyevî ameliyelerle çalışan gıda maddeleri imalathane ve fabrikaları (Çocuk maması yapan imalathane ve fabrikalar ve emsali),

E — Ateş Tehlikesi Olan Endüstri:

- 1) Çimento, su kireci, alçı ve benzeri fabrikalar,
- 2) Sunî zımpara taşı imalathane ve fabrikaları,

F — Âmme Hizmeti Müessesesi:

- 1) Kimyevi maddeler veya kimya sanayi ile ilgili bulunan standardizasyon müessesesi veya laboratuvarları,

Ek: 5

TEKNİK PERSONEL YETİŞTİRME VE GELİŞMESİ İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR ENSTİTÜSÜ KANUNU GEREKÇESİ

Türkiye'de halen girilmiş bulunan iktisadî ve teknik kalkınma dâvasında sözü ve rolü olan kimselerin ulaşmaları gereken iki mühim gaye vardır:

a - Muasır ileri milletlerle Türk milleti arasında mevcut teknik ve iktisadî sahalardaki seviye farklarının bertaraf edilmesi,

b - İktisaden gelişmiş muasır milletlerin teknik ve dolayısı ile iktisadî gelişmelerindeki hızlı seyirlerini takip ve o hıza ayak uydurmaları,

Hülâsa, Türk milleti, muasır ileri milletlerle kendi arasındaki mesafeyi bir taraftan kapatmak ve onlara biran önce ulaşmak mecburiyeti yanında biz de bu milletlerin teknik sahalardaki basanlarına ve gelişme hızlarına hiç olmazsa ulaşmak mecburiyetindeyiz. Bu mesele Türkiye'mizin geleceği için hayati bir önemi haizdir. Bu gayeye ulaşmanın en büyük amillerinden biri de şüphesiz Teknik elemanın gelişmesi mevzuudur.

Teknik elemanların bu günün adamı olabilmeleri için:

1 — Öğretim müesseselerinde teknik elemanların bu günün icaplarına göre yetişmeleri,

2 — Mektep sonrası, pratik çalışma ve iş görme sahalarında, bu günün adamı olarak gelişme ve yetişmelerinin sağlanması kati bir zarurettir.

İşte, kurulması bu kanunla tahakkuk edecek olan, Teknik Personel yetiştirme ve gelişmesi ile ilgili Araştırmalar Enstitüsü bir taraftan teknik eleman yetiştiren müesseselerle işbirliği yapmak, diğer taraftan da bu elemanları çalıştıran hususî sektör ve devlet teşekküllerle temasa geçerek yukarıda belirtilen gayelerin tahakkukuna çalışacaktır. Bu mevzuda adeta bir nazım rolü oynayacak olan bu enstitünün yapacağı çalışmalarda ise müdahale zihniyeti değil, teknik öğretim müesseseleri ile, teknik elemanları istihdam eden kurullara bir yardımcı ve tamamlayıcı sıfatı ile işi ele alması gerektiğini de gözden uzak tutmamak gerekir. Memlekette bu mühim mevzuu ele alacak olan bu enstitü, birçok teşekküllerde ayrı ayrı ve eksik olarak yapıla gelmekte olan bu mevzu ile alâkalı işlerin bir tek elde toplanarak memlekete şamil bir çapta ve en iyi bir şekilde yapılması ile ayrıca malî külfetleri de azaltacaktır. Bundan başka, teknik personelin muhtelif saha ve mevzularda dağılışı tarzını tetkik ve kontrol edilmesinin, memleketimiz gibi iyi yetişmiş,

üstün kaliteli teknik personelin az olduğu bir memlekette, ne kadar mühim bir mevzu olduğu da her türlü izahtan varestedir. Bunlardan başka, hayatta yükselmek ve bilgilerini artırmak isteyen kimselerin bu müspet arzularının tahakkukuna çalışmak ve bunu destekleyecek olan bu teşekkül, sadece bu cephesi ile bile kurulmaya hak kazanır. Esasen bu mevzu üzerinde iktisaden gelişmiş ileri memleketlerde uzun zamandan beri faaliyette olan mümasil enstitüler mevcut olduğu gibi, geniş ölçüde kalkınma hamleleri yapmakta olan az gelişmiş memleketlerde de son zamanlarda bu tip araştırma enstitüleri kurulmuş ve faaliyete geçmiş bulunmaktadır. Tasarıda görüleceği üzere, yabancı memleketlerde ki durumlar da dikkate alınarak, enstitüye muhtar ve tüzel kişiliği haiz bir mahiyet verilmiştir. Bu suretle resmi ve özel teşebbüste çalışan bütün teknik personel bu alanda söz sahibi olacakları gibi, aynı zamanda özel sektörün de maddi ve manevi desteği sağlanmış olacaktır. Bundan başka, memleketimizde pek büyük bir boşluğu dolduracak olan bu enstitünün devlet hazinesine yük olmaması hususu da göz önünde bulundurulmuştur.

TEKNİK PERSONEL YETİŞME VE GELİŞMESİYLE İLGİLİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ KANUN TASARISI

MADDE 1 — Türk Teknik personelinin yetişme ve gelişmesi ile ilgili meselelerle meşgul olmak üzere Ankara'da bir Teknik Personel Araştırma Enstitüsü kurulmuştur.

MADDE 2 — Enstitünün kuruluşundaki maksat ve gaye, Türkiye'nin iktisadî kalkınmasında vazife alacak teknik personelin, kalkınmanın gerektiği sayı ve kalitede yetiştirilebilmesi için gerekli etüt ve araştırmaları yapmaktır.

MADDE 3 — Madde 2'de belirtilen gayeye ulaşabilmek için Araştırma Enstitüsü şu işlerle meşgul olur.

- a) Türkiye'nin ziraat, endüstri ve inşaat alanlarında her kademededen ne miktar teknik elemana ihtiyaç bulunduğunu tespit etmek, Devletin resmî ve özel sektöründe yapacağı ve yaptıracığı yatırım işlerinin programına göre ihtiyaç duyulacak teknik personelin takribi sayısını tespit için istatistik araştırmalar yapmak,
- b) Türkiye ve Türkiye dışında teknik personel yetiştiren müesseselerde yetişenlerle bu müesseselerde staj gören veya ihtisas yapanların sayılarını, tatbikat ihtiyacı bakımından kademelere ayırarak tespit etmek,
- c) Türkiye'de çeşitli kademelerde mevcut teknik personelin fiilen çalışmakta oldukları mevzu ve sahalar (araştırma ayrıca belirtilmek şartı ile) hakkında istatistik araştırmalar yapmak,
- d) Yabancı memleketlerde her kademededen personel yetiştirme ve istihdamı mevzuunda (araştırma ayrıca belirtilmek üzere) bilgi toplamak ve bu sahadaki gelişmeleri takip etmek,
- e) Yabancı teknik öğretim kurumlar ile temas halinde bulunarak müfredat programlarını temin etmek ve bu alandaki gelişmeleri takip etmek;
- f) a, b, c, d, e fıkralarında belirtilen meseleler için yapılacak araştırmalar sonunda, memleketin mevcut ve muhtemel hakiki teknik personel ihtiyaç ve potansiyeli karşılaştırılarak :

1 — Teknik personel yetiştiren kurumlarla daimi iş birliği halinde bulunarak icabında, yapılması gereken değişiklikler hakkında telkin ve tavsiyelerde

bulunmak,

2 — Türkiye'de çalışan her kademedeki teknik personelin mesleki gelişmelerini sağlamak için, ilgili kurumlarla sıkı iş birliği yaparak icabında gereken tavsiyeleri yapmak,

3 — Türkiye'de kendi personelini yetiştirmek durumunda ve arzusunda olan kurumlara, bu personelin nerede ve ne şekilde yetiştirileceği hakkında tavsiyelerde bulunmak,

4 — Yabancı memleketlerde yetiştirilecek teknik personelle, yabancı memleketlere staj için gönderilecek personelin gidecekleri yabancı memleketlerdeki teknik öğretim ve gelişme imkânları hakkında ilgililere tavsiyelerde bulunmak;

5 — Türkiye'nin ziraat, endüstri ve inşaat alanlarında yapılması gereken ilmi araştırmaların yapılabilmesi için ilgili kurumlar nezdinde teşebbüslerde bulunmak;

MADDE 4 — Araştırma Enstitüsünün organları şunlardır:

a) Umumî Heyet: Araştırma Enstitüsünün en yetkili organı olup Vekâletlerin ilgili Umum Müdürlükleri ve Üniversitelerin ilgili Fakülteleri ile ilgili yüksek okullar, mühendis ve mimar odaları birliği ve ihtisas odaları ile Araştırma Enstitüsünün gaye ve çalışmaları ile ilgili iktisadî Devlet Teşekkülleri, Millî Bankalarla büyük şirketlerin temsilcilerinden teşekkül eder. Temsilci gönderecek teşekküllerle bunların gönderecekleri temsilcilerin sayısı, hazırlanacak bir yönetmelikte belirtilir.

b) İdare Heyeti: İdare Heyeti, Araştırma Enstitüsünün icra organıdır. Bu heyetin üyeleri, yedisi asil, yedisi de yedek olmak üzere, umumî heyet tarafından ve kendi azaları arasından hazırlanacak yönetmelikte belirtilecek esaslara göre seçilir. İdare Heyeti kendi içinden bir başkan, bir başkan yardımcısı bir de muhasip seçer. Müddetleri biten üyelerin yeniden seçilmeleri caizdir.

c) Murakabe Heyeti: Umumî Heyetçe seçilen üç asil üç yedek üyeden tereküp eder. Murakabe heyeti araştırma Enstitüsünün işlem ve hesaplarını tetkik ve murakabe eder.

d) İhtisas Komisyonları: Hazırlanacak yönetmelik gereğince seçilecek ihtisas elemanlarından teşekkül edecek ihtisas Komisyonları, etüdü gereken kısımları inceler. Her Komisyon kendisine bir başkanla bir raportör seçer. Başkanın umumî heyet üyesi olması şarttır.

MADDE 5 — Araştırma Enstitüsünün teşkilâtı: İdari bakımdan enstitünün bütün mesailerini enstitüye hasretmekle mükellef olan bir Müdürü, bir Müdür Muavini, muhasebecisi ve bir de idare müdürü vardır. Enstitünün araştırma ve yayın işleri ile istatistik, etüt ve neşriyat şubelerince yürütülür.

Müdür: Müdür Araştırma Enstitüsünün Umumî Heyeti tarafından seçilir.

Müdür Enstitüyü temsil eder. Ve Enstitünün sevk ve idaresinden sorumludur. Yıllık iki programını uygular, gelecek yıllara ait çalışma programlarının esaslarını, ayrıca gelir ve gider bütçelerini hazırlayarak idare heyetine sunar. Enstitü müdür muavini ile şube müdürleri ve servis şefleri, müdürün teklifi ve idare heyetinin tasvibi ile tâyin olunur. Bunlara ait terfi ve sair işleri de tayinlerindeki esaslara göre uygulanır.

Gelirler:

MADDE 6 — Araştırma Enstitüsünün gelir kaynakları aşağıda gösterilmiştir.

a) Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, Mühendis Odaları ve Mimar Odaları, yıllık gelirleri yüz bin liradan fazla olan sanayi odalarının yıllık gelirlerinin yüzde birinden az olmamak üzere her yıl bütçelerine koyacakları tahsisat.

b) Araştırma Enstitüsünün çalışma konuları ile ilgili oldukları veya çalışmalarından doğrudan doğruya, yahut dolayısı ile faydalandıkları ilgili Vekaletlerce tespit edilen 3460 sayılı kanunun murakabesine tabi teşekkül, müessese ve şirketlerin, Ticaret ve Sanayi Vekâletlerinin teftiş ve murakabesine tabi Birlik, kurum ve ofislerin, her yıl bütçelerine o yıldaki faaliyet ve imkânları göz önünde tutularak koyacakları paralar; Bu paralar, teşekkül, birlik ve ofisler için onar bin, kurum ve şirketler için beşer bin liradan aşağı olmamak üzere, ilgili Vekaletlerce tâyin ve tespit olunur.

c) Araştırma Enstitüsü tarafından yapılan hizmetlerin karşılığı olarak özel ve tüzel kişilerden tahsil edilecek paralar,

d) Her türlü bağış ve yardımlar,

MADDE 7. — Enstitünün emlâk ve malları, Devlet Emlâk ve malları gibi işleme tabi tutulur.

MADDE 8 — Enstitünün sarfiyat ve hesabâtı divanı muhasebet veya Başvekâlet umumî murakabe heyetinin murakabesine tabi değildir.

MADDE 9 — Enstitü teşkilâtınca çalışanlar emekli sandığı veya işçi sigortalarına iltihak ederler.

MADDE 10 — Enstitü icabında yabancı uzman getirtip çalıştırabilir.

MADDE 11 — Bu kanunun yürürlüğe girmesini müteakip en geç altı ay zarfında gereken yönetmelikler hazırlanır.

MADDE 12 — Bu kanun yayımlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 13 — Bu kanunu icra vekilleri heyeti yürütür.

Ek : 6

T.M.M.O. BİRLİĞİ TARAFINDAN HAZIRLANAN MUAYYEN VE MUVAKKAT MÜDDETLİ HİZMETLERDE ÇALIŞTIRILACAK YEVMİYELİ PERSONEL TALİMATNAMESİNİN TADİLİNE ÂT TASARI YEVMİYELİ TEKNİK PERSONEL TALİMATNAMESİ

Madde 1 — 3656, 3659, 3661 ve 2847 sayılı kanunlara tâbi Daire ve Teşekküllerle bunlara bağlı Müesseselerde yevmiye ile teknik eleman istihdam olunabilir.

Sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait olup da yukarıda yazılı kanunlara tabi olmayan kurumlardan yevmiyeli teknik elemanlardan istihdam edenler de bir Talimatname ahkamına tabidirler.

Madde 2 – Birinci maddede yazılı teknik eleman tabirinden 6235 numaralı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği kanunu şumulüne giren yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimarlarla, jeolog, kimyager, fen

memuru, tekniker ve yukarıda emsali teknik bir meslek sahibi olanlar kastedilmiştir.

Madde 3 – Teknik elemanlar için 13 derece dahilinde 12 liradan başlamak ve 150 lirada nihayet bulmak üzere tespit olunan yevmiye baremi ilişik 1 sayılı cetvelde gösterilmiştir.

Bu elemanlar birinci madde gereğince yevmiye ile istihdam edileceklerinden adetleri dairelerince tespit olunan tayinleri 3 sayılı cetvelde gösterilen tahsil derecelerine ve meslek kıdemlerine göre yapılır.

Madde 4 - 3 sayılı cetvele göre tayinleri yapılmış teknik elemanlardan ifa olunacak hizmetin ehemmiyeti ve yükletilecek mesuliyet derecesi göz önünde bulundurulmak suretiyle tespit edilmiş bulunan 12 sayılı cetvelde yazılı vazifelerde istihdam edilenlere bu vazifelerde çalıştıkları müddetçe hizalarında gösterilen miktardan az ve 1.5 mislinden çok olmamak üzere ayrıca tazminat ödenir. Vazife icabı yurt içi ve dışına seyahatte bulunanlar ile hastalık dolayısı ile yılda bir ay kadar, mezuniyet dolayısı ile yılda 15 gün kadar vazifelerine devam etmemiş olanların tazminatları kesilmez.

Madde 5 – 4. maddede yazılı mezuniyet ve hastalık müddetlerinin tecavüzü halinde bu vazifede 2 sayılı cetveldeki vazifelilerden birisi istihdam edildiği takdirde sadece miktarı yüksek olan tazminatı alır.

Madde 6 – 2 sayılı cetvelde gösterilen vazifeler ve bu vazifeler karşılığı unvanlar kendi iç bünyelerine mesuliyet ve salahiyet derecelerine göre tanzim ve bağlı buldukları vekaletçe tasdik edilir. Bu kadronun mahrut teşkil etmesi şarttır.

Madde 7 – Teknik elemanlardan bidayeten hizmete alınacaklara tahsil durumlarına göre verilecek yevmiyenin derecesi 3 sayılı cetvelin 1. sütununda gösterilmiştir.

Lise veya muadili bir tahsil üzerine 4 yıllık yüksek okul mezunu teknik elemanlar ile hususi mevzuatla bu vasfı ibraz etmiş olanlar bidayeten 1 sayılı cetvelde gösterilen 5. derecenin ikinci kademesine tayin edilir ve 1 sene sonra 6. dereceye intibak ettirililer.

Madde 8 — Teknik elemanların bir dereceden üst dereceye terfisi için her derecede lâzım gelen tecrübe müddeti (3) sayılı cetvelde gösterilmiştir, üst derecelere terfi edenler, terfi ettikleri derecenin ilk kademesinden başlarlar. Her derecenin istilzam ettirdiği tecrübe yılları başarılı geçmedikçe o şahsa üst derece yevmiyesi verilmez. Bir senelik mesai sonunda başarısı tespit olunan teknik elemanlara derecesi dahilindeki üst kademe ücreti verilir. Bu suretle bulunduğu derecenin son kademesine gelmiş olan bir Teknik eleman başarılı sicil almak suretiyle derece terfine hak kazandığı takdirde üst dereceye terfii yapılır. Tahsil durumlarına bidayeten I, 2, 3 ve 4. derecelere tayin edilebilen teknik elemanlar bidayeten dahil oldukları dereceden en çok dört üst dereceye kadar terfi edebilirler.

Madde 9 – Diğer iş sahalarından teknik hizmetlere yevmiye ile ilk defa tayin edilecek kimselerin alabileceği yevmiye bu gibilerin tahsil durumlarına göre bidayeten girebilecekleri dereceye mesleği ile alakalı işlerde geçirdikleri

hizmet müddetleri nazarı itibara alınarak bu talimatnamenin 8. maddesinde her derece için gösterilen tecrübe evresine karşılık bir derece ilave edilmek suretiyle tespit olunur. Yevmiyenin takdirinde altı aydan az süreler nazarı itibara alınmaz fazlaları bir sene itibar edilir.

Madde 10 – Bu talimatname hükümlerini aynen tatbik eden kurumların birinden diğerine yevmiyeli teknik elemanların nakli alakalı idarenin muvafakatına bağlıdır. İstifa suretiyle ayrılan yevmiyeli bir elemanın tekrar yevmiyeli bir göreve tayini için aradan 3 ayın geçmesi lazımdır.

Madde 11 – Alakalı vekilinin takdiri ile

- a) Mahrumiyet sahalarında çalışanlara mahrumiyet derecesine göre 0 – 12 liraya
- b) Ağır ve tehlikeli işlerde çalışanlara hizmetin tehlike ve ağırlık derecesine göre a fıkrasında yazılı miktarlara ilaveten 0 – 8 liraya kadar mahrumiyet ağırlık ve tehlike zammı verilebilir.

Madde 12 – Arazi üzerinde veya şantiyelerde çalışan teknik elemanlarla alakalı vekilin takdiri ile

- a) Ankara, İstanbul, İzmir Belediye hudutları ile diğer Vilayetler merkez kazaları belediye hudutları dahilinde ve Belediyeler hudutları haricinde olup her türlü sosyal tesisleri haiz şantiyelerde çalışanlara 2 liraya,
- b) a fıkrasındaki Belediye hudutları haricinde sosyal tesisleri kısmen haiz şantiyelerde çalışanlara 6 liraya,
- c) Yine a fıkrasındaki Belediye hudutları haricinde sosyal tesisleri pek mahdut olan şantiyelerde çalışanlara da 10 liraya kadar arazi veya şantiye zammı verilebilir.
- d) Yukarıdaki fıkralara göre zam alanlara işin hususiyeti göz önünde bulundurulmak ayrıca 0 – 10 liraya kadar veya seyyar olarak çalışan personele 15 lira zam verilir. Bu madde gereğince zam alanlara bu hizmetleri için ayrıca harcırah yevmiyesi verilmez.

Madde 13 – Yevmiyeli teknik elemanlar resmi tatil günleriyle hafta tatillerinde yevmiye ve müteferri zamlardan istifade ederler. Ancak işin icabı olarak herhangi bir tatil gününde çalışmak zarureti hasıl olduğunda bunlara ayrıca bir tazminat verilmez.

Madde 14 – Tam bir yıl hizmet etmiş olanlara yılda 15 gün (yol hariç) ücretli izin verilir. Bu gibilerin müteferri diğer zamları kesilmez. Senelik izinlerin iki yıldan fazlası biraraya getirilmez.

Madde 15 - Resmi doktor raporu ile tevsik olunan hastalıklar için, senede iki ayı geçmemek üzere elemana yevmiyesi tam tediye olunur. Hastalık sırasında İşçi Sigortaları Kurumunca bir tazminat ödendiği takdirde bu miktar istihkakından indirilir. Bu gibilere yevmiyeye müteferri sair zamlar ödenmez.

Madde 16 — Bu talimatname hükmüne giren personel, kendi kontrol, murakabe ve tasdikinden geçen konularda, mesleği ile ilgili dışardan bir iş alamaz. Aldığı sabit olursa en az 2 sene terfi ettirilmez ve icabında işine nihayet verilir.

Madde 17 — Tahsillerine göre, bidayeten 5 veya 6. dereceye girecek elemanlardan tahsillerinden sonra doktora veya ihtisas yapanlar (3) sayılı cetvele göre, bir üst dereceye intibak eder.

Madde 18 — Bu talimatname hükmüne giren teknik elemanlardan devlet lisan imtihanını verenler bir üst dereceye terfi ettirililer.

MUVAKKAT MADDE I — Bu Talimatnamenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren teknik elemanlara, halen bulunduktan derecenin (1) sayılı cetvelde gösterilen yeni miktarları ödenir. Eski Talimatname hükümlerine göre, kadrosuzluk dolayısıyla terfi edememiş olanların en çok iki üst dereceye kadar intibakları yapılır.

MUVAKKAT MADDE 2 — Bu talimatnamenin meriyete girdiği tarihte, yevmiyeli teknik elemanlar için tatbik edilmekte olan kadrolar en geç bir ay zarfında Başvekâlete takdim olunur.

Madde 19 — Bu Talimatname neşri tarihinde meriyete girer.

Madde 20 — İcra Vekilleri Heyetinin 25.4.1958 gün ve 4/10195 sayılı kararı ile meriyete konulan, Muayyen ve Muvakkat müddetli hizmetlerde çalıştırılacak yevmiyeli personel Talimatnamesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 21 — Bu Talimatname hükümlerini icraya icra Vekilleri Heyeti memurdur.

1 Sayılı Cetvel YEVMIYE CETVELİ

Derece	I	II	III
1	12.00	14.00	16.00
2	18.00	20.00	22.00
3	25.00	27.00	29.00
4	32.00	36.00	40.00
5	45.00	50.00	
6	58.00	63.00	
7	68.00	74.00	
8	80.00	85.00	
9	90.00	95.00	
10	100.00	105.00	
11	110.00	115.00	
12	120.00	125.00	
13	130.00	140.00	150.00

(2) sayılı cetvel:

Vazifenin Adı Asgari tazminat miktarı
(günde - lira)

Müşavir, Umum Müdür ve

daha yukarı hizmetler 40

Umum Md. Mua. Ve Daire
Reisleri, Baş mühendis 30

Daire Reis Muavinleri,
Şube Müdürleri, Fen işleri
veya heyetleri müdürleri,
bölge Md.leri 20

Fen Heyeti Md. Mua.leri,
Bölge Md. Mua.leri 10

(3) SAYILI CETVEL

Tahsil Durumu	Derece	Her bir derecede tecrübe senesi
İlkokul mezunu	1	3
Orta Okul mezunu	2	3
Lise ve muadili	3	3
Fen Me. Tek. öğ. Okulu mezunu, Güzel Sanatlar Akademisi süsleme bölümü mezunu	4	3
Lise veya muadili Bir tahsil üzerine 4 yıllık yüksek okul mezunu teknik elemanlar, Müh. ve Mimarlar	5	2
Lise tahsili üzerine 5 yıllık yüksek okul mezunu teknik elemanlar, Y. Müh. ve Y. Mimarlar	6-12	2

Ek 7.

6235 sayılı kanunun 2. maddesindeki yetkiye dayanarak halli, malûmatı mahsusa ve fenniyyeye tevafuk eden mühendislik ve mimarlık işlerinde mahkemelerce tâyin edilecek bilirkişiler hakkında uygulanmak üzere hazırlanmış olan Bilirkişi Talimatnamesi.

MADDE I — Talimatnamenin aşağıdaki maddelerinde kullanılan Bilirkişi tabiri, ehli-vukuf ve ehlihibre manalarına da şamildir.

MADDE 2 — Her türlü mühendislik ve mimarlık işlerine ait ihtilâfların hallinde, hakimler tarafından resen reylerine müracaat edilmesi icap eden Bilirkişilerin seçiminde T.M.M.O.B.'ye dahil ihtisas Odaları tarafından, mahkemelerin talebi üzerine, ihtilâf mevzuunu tetkik ve halletmeğe yetkili ve durumu müsait Oda mensuplarının isimlerini havi listelerden faydalanılır.

MADDE 3 — Bilirkişiler, hukuk usulü muhakemeleri kanununun 275, 286. maddeleri veya ceza mahkemeleri usulü kanununun 65-85. maddelerine uygun olarak dosya üzerinde veya mahallen yapacakları tetkikat neticesinde ihzar edecekleri raporlarını usulü dairesinde mahkemeye tevdi ederler.

MADDE 4 — Masraf beyannamesi ile belirtilen yok ve ikamet masraflarına ilâveten Bilirkişilere hakim tarafından takdir edilecek ücretler için göz önünde bulundurulacak asgari ücretler :

- a) Bir günü geçmemek üzere mahallen keşif yapılması ve raporun ihzarı için 200 lira, bir günden fazla olan mesaide müteakip beher gün için 150 lira ödenir.
- b) Dosya tetkikatına müsteniden rapor tanzimi için 250 liradan az olmamak üzere, masruf mesaiye ve ihtilâfların mahiyet ve ehemmiyetine göre, hakim tarafından ücret takdir edilir.
- c) Arazide ve iş sahalarında çalışmayı icap ettiren metraj, röleve, tetkikat gibi işler için ödenecek ücret, bürodaki mesai günlerine 150 lira, arazideki mesai günlerine de 200 lira ödenir.
- d) Kafi hesap ve proje ihzarını icap ettiren hallerde, bu mesai için ilgili Odaların asgari ücret tarifesi tatbik edilir.
- e) Mahkemelerde hakim huzurunda, duruşma esnasında izahat verilmesi beher celse için ücret 100 liradır.
- f) Bu asgari ücretler lüzum görüldükçe Odalar Birliği tarafından tadil ve usulü dairesinde teklif edilir.

MADDE 5 — Bilirkişi raporunun noksanlarını ikmal ve tavzih için verilecek ek raporlarına ay rica ücret ödenmez, yalnız bu raporun verilmesi, tekrar mahalline gidilmesini iktiza ettirdiği takdirde Talimatnamenin 4. maddesine göre, yalnız zaruri masrafları ödemekle iktifa edilir.

6235 sayılı kanunun 2. maddesindeki yetkiye dayanarak halli, malûmatı mahsusa ve fenniyyeye tevakuf eden mühendislik ve mimarlık işlerinde Mahkemelerce tâyin edilecek hakemler hakkında uygulanmak üzere hazırlanmış olan Hakem Talimatnamesi

MADDE 1 — Her türlü mühendislik ve mimarlık işlerine ait ihtilâfların hallinde mahkemeler tarafından resen seçilecek hakemler için T.M.M.O. Birliğine dahil ihtisas Odaları tarafından, mahkemelerin talebi üzerine ihtilâf mevzuunu tetkik ve halletmeğe yetkili ve durumu müsait Oda mensuplarının isimleri havi listelerden faydalanılır.

MADDE 2 — Hakemler, taraflar arasındaki sözleşmenin tahkime ait hükümleri dahilinde ve sözleşmede her hangi bir hüküm bulunmadığı takdirde, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 516-536. maddeleri gereğince karar verirler.

MADDE 3 — Taraflar arasındaki mukavelede Hakem ücretleri hakkında bir

kayıt bulunmadığı takdirde, hakemlerin kendileri için tâyin edecekleri ücret yekûnu, tarafların rızası dışında, Avukatlık  cret tarifesini asgari haddini aŐamaz.

Hakemler, ara kararında belirtmek Şartı ile, ücretin bir kısmını hakem masraflarına karşılık avans olarak isteyebilirler.

Ek: 8

İMALÂT KANUNU TASARISI HAKKINDA BİRLİK MÜTALAASI

Teklifin hul sası:

Eskişehir Mebusu Dr. Halil Akkurt tarafından hazırlanan bu tasarı ile, yerli imal tı korumak, yerli ve ithal mallarının murakabesini zaptırap altına alarak alıcının aldanmamasını sağlama hedefine varılmak istenmektedir. Bunun için yerli ve yabancı mahsulu mamul ve yan mamul maddelere ait tarif, esas standardizasyon, bunların tatbik Şekilleri, iŐaretlenmesi, kontrolleri, kontrol ile ilgili Vekâlet, müessese ve Őahısların vazifeleri, mesuliyetleri ile Standartlar Enstitüsü, Türk Prodüktivite Merkezinin kuruluŐunu bir arada mütalâa ederek bu hususla ilgili bir çok kanun, nizamname, kararnameleri derleyip bunların tatbikatını kolaylaŐtırma imkânlarını aramıŐtır.

Teklif sahibinin kanaatine göre, istihsal daima istihl kin d nunda kalmakta bulunduğundan rekabetle, fena kaliteli malların ortadan kalkması mümkün değildir. Fena kaliteli malın müstehlike intikaline mani olmak için ana hatlarıyla :

- İyi kaliteli malın evsafını belirten standartlar yapılması.
- Malın etiketinin muayyen kalıplara bağlanması ve standartlara uymayan imalâtın men'i,
- Etiket kalıplarına uymayan imal t cının cezalandırılması tedbirleri teklif edilmektedir.

Teklif Hakkında Noktai Nazarımız :

1 — Teklif sahibinin, istihsalin, daima, istihl kin d nunda kaldığı fikrine iştirak etmemekteyiz. İktisaden geliŐmekte olan memleketimizde s ratlı bir kalkınma devresinin tabii neticesi olarak bu müddet içinde istihsal daima istihl kin d nunda kalmıştır. Fakat kalkınma tedbirlerine inzimam eden stabilizasyon tedbirleri istihsal ile istihl k arasındaki muvazenenin teessüsüne yardım etmiş, kalitesiz imalin s rum imkânlarını daraltmıŐtır. Filhakika avant re olan bir çok imal t cıların ortadan kalkmakta olduğu ve ancak ciddi müesseselerin çalıŐmaĐa devam edebildiklerini müşahede etmekteyiz.

Kaldı ki müşterek pazara iŐtirake H k met e prensip kararı verildiği gerek l yiha esbabı mucibesinde ve gerek matbuatta zikredilmektedir. Bu durum istihsalin arttırılmasını mecbur ettiği gibi kalitesiz malın s rum imkânını ortadan kaldıracaktır. Tabii iktisat kanunlarını zorlayan kanunî tedbirlerin hedefe varamadıkları müteaddit defalar yapılan denemelerden anlaşılmıştır. Bunun için en normal tedbirin, ciddi sınai müesseselerin kurulması ve yaŐaması için gerekli zeminin hazırlanması sureti ile kaliteli istihsalin arttırılması olduğu kanaatindeyiz. Kanun teklifinde bir kaç maddede bu husus d Ő n lm Ő ise de, teklif edilen tedbirlerin, tatbik kabiliyeti Őüpheli olduğu gibi, maksadı temin bakımından kifayetsiz bulunmuştur.

2 — Standartların kaliteye ait noksan doneleri ihtiva ettiği ve hatta kalite

inamının hiç ihtiva etmediği halleri mevcuttur. Meselâ: Bir vana standardı, vananın filaj ebatlarını tespit eder. Fakat dökümün evsafına ait doneleri ihtiva etmez. Bu bakımdan mamulün standarda uygun olması her zaman maksadı temin etmez.

3 — Etiketlerin muayyen şekillere bağlanması ve bunların kontrolü için ayrı bir kanuna ihtiyaç yoktur. 1262, 1705, 3959, 6968 gibi kanunlar etiketle ilgili hususları istenildiği şekilde tanzime imkân vermektedir. Etiket gibi teferruatı ilgilendiren hususun kanunda mufassal olarak belirtilmesi, mahzurlar görüldüğü takdirde tadili çok güçleştireceğinden ancak nizamnamelerde zikredilmesi uygun olur.

4 — Standartlara uymayan imalatın men'i ancak her nevi imalâta bir standart yapılması ile mümkündür ki buna hemen imkân yoktur. Standart dışı imalâtın bazı hallerde iktisadi olabildiği her zaman rastlanan hallerdendir.

Netice:

Yukarıda da belirtildiği veçhile kaliteli mal alabilme imkânına sahip olabilmesi için bu evsafa imalât yapan kâfi sayıda müesseselerin mevcut olması iktiza eder. Bu takdirde kalitesiz mâllar satış imkânlarını kendiliğinden kaybedeceğinden mesele iktisat kanunlarına uygun olarak halledilmiş olabilir. Binaenaleyh istenilen evsafa mal imal eden müesseselerin meydana gelebilmesi için lüzumlu zeminin hazırlanması hususu alınacak ilk tedbir olmalıdır. Şüphesiz ki bu husus başlı başına bir etüt mevzudur.

Ek: 9

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİNİN İHTİYACI OLAN BİNA VE ARSANIN TEMİNİ HAKKINDA RAPOR

Türkiye'de meslek ve sanatını icra eden bütün mühendis ve mimarları, ihtisas Odalarına ayırmak sureti ile bünyesinde toplamış olan 6235 sayılı kanunla kurulu Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği; âmmenin ve memleketin menfaatleri, meslek mensuplarının hak ve salâhiyetleri bakımından lüzumlu gördüğü bütün teşebbüs ve faaliyetlerde, meslek ve menfaatten ile alâkalı işlerde resmî makamlarla işbirliği yaparak gerekli yardımlarda bulunmak, meslekle ilgili bilcümle mevzuatı, normları, fennî şartnameleri incelemek ve bunlar hakkındaki mütalâaları alâkalılara bildirmekle vazifeli kılınmıştır.

Şimdiye kadar olan faaliyetlerinde Hükümetimizin yakın alâka ve müzaharetine mazhar olan ve bilmukabele kendisine düşen hizmet ve vazifeleri iktidarı dahilinde yerine getirmiş olan Birliğimizin fonksiyonları ve Birliğimizden istifade imkânları hakkında Yüksek Başvekâletçe, daire ve müesseselere 4.1.1956 tarih ve 142-15/55 sayılı ile yapılan bir tamim, Birliğimizden istifade imkânlarını iyice ortaya koymaktadır. Bu tamime göre :

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin 6235 sayılı kanununun 2. maddesinde tarif edilen vazifeleri görebilecek şekilde taazzuv ettiğine; sınaî, ziraî ve imar faaliyetleri ile her türlü mevzularda Birlikle iştişare edilmek suretiyle memlekete faide sağlanacağına kani olunmuştur.

Teknik mevzuları etüt edecek ve bu mevzularda talep edilecek mütalâalara merci olacak Odalar Birliği mesleğin en salâhiyetli aza kadrosuna ve muhtelif ihtisas gruplarının fikirlerini koordine ederek objektif bir beyanda

bulunabilecek bünyeye sahip bir teşekküldür. Ancak, bu maksat ve gayelere ulaşabilmek için Birliğimizin bilgi toplama, dokümantasyon, değerlendirme, tetkik etme ve tecrübeler ve neşriyat yapma, toplantılar tertip etme, meşherler hazırlama gibi fonksiyonlarını ifa etmesi gerekmektedir. Bunun için ise, bir teknik kütüphaneyi, bir konferans salonunu, Odalar ve Birliğin yerleşecekleri büroları ve komisyonların toplantı odalarını, teknik denemeler laboratuvarını, teknik yayınlar yapacak bir matbaayı içerisine alan bir büyük binanın inşasına lüzum olduğu aşikârdır. Bu. bina içersinde beynelmilel enerji ve barajlar komisyonlarının Türkiye milli komiteleri, Türkiye teoloji kurumu, Türk Mühendis ve Mimarlarının kurdukları cemiyetlerin de yerleşmeleri mümkün olabilmelidir.

Bu arada, Başşehirde milletlerarası konferansların toplanması için ihtiyaç duyulan, her türlü modern teçhizatı ve konforu ihtiva eyleyen ve gerekli müştetilâta ile birlikte 1.000 kişilik büyük bir konferans salonu da kazanılmış olacaktır. Bu salondan hiç şüphesiz bütün millî cemiyetlerin toplantıları için de istifade etmek kabil olacaktır. Bugün yokluğu bütün acısıyla duyulan bir teknik kütüphanenin bu binada yer alması sayesinde Millî Kütüphaneden tefrik edilecek teknik eserler, Türkçe ve yabancı dilde neşredilen teknik kitaplar ya doğrudan doğruya Birlik tarafından temin edilecek veya millî ve milletler arası teşekküllerden faydalanmak suretiyle elde edilecek ve daimi olarak bu eserleri, Birlik âzalarının ve teknik sahada çalışan bilumum elemanların okumaları sağlanacaktır. Bu kütüphanenin Avrupa, Amerika'daki kütüphaneler misilli okuma salonlarını, kitaplıkları ihtiva etmesi, arşiv ve dosya teşkilatıyla da mücehhez olmaları düşünülmektedir. Bu kütüphane ve Birliğin toplantı salonları, standartlar enstitüsü ve tekniğin daha başka sahalarında faaliyet gösterecek enstitülerin çalışmalarını fevkalâde kolaylaştıracağı şüphesizdir. Teknik kitapların, makalelerin ve mecmuaların basılması bir hususiyet arz ettiğinden Birlik ve Odalar gibi teknik sahada çalışan organların neşriyatı hususî matbaalarda kolaylıkla bastırılmamakta ve ayrıca bu matbaaların fevkalâde mahmul olmaları neşriyatı geciktirmektedir. Fikri sahalarda faaliyet gösterecek Birlik, Odalar ve Cemiyetlerin teknik neşriyatını kolaylaştıracak bir matbaanın, binanın içersinde özel bir kıymeti olacağına inanmaktayız.

Bu arada üniversitelerimiz ve alâkalı İdare ve teşekküllerle yapılacak işbirliği ile meydana getirilecek tecrübe ve tetkik laboratuvarlarının bina içersinde kurulmasıyla sanayimizin, imalât ve imalâtın kontrolüne, inşaatın denenmesine, fabrikaların kapasitelerinin tâyinine ve ham madde ve malzemenin tetkik ve tâyinine imkân sağlamış olacaktır. Nihayet bu bina içersinde temayüz etmiş mimarî ve teknik eserleri herkesin takdirine arz edecek teşhir galerilerinin bulunması bu binaya ayrıca bir güzellik verecek ve halkımızın seve seve ziyaret edebileceği bir meşheri Başşehre kazandırmış olacaktır. Bu tesisleri bünyesinde toplayacak olan binanın. Başşehrin karakteri ile ahenk teşkil edecek bir mimarî hüviyeti olmasına bilhassa dikkat edilecek ve bu bina milletimize her zaman Ankara'nın iftiharla gösterebileceği güzel mimarî eserlerinden birisi olmasına gayret edilecektir. Bu ehemmiyette ve vüsatte bir binanın, yalnız azalarının verdiği aidattan başka geliri olmayan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği tarafından meydana getirilebilmesine elbetteki imkan yoktur. Lâkin böyle bir eserin tahakkuku için lâzım gelen fikri mesainin tamamının ve malî külfetin büyük nispette bir kısmının bu Birlik mensupları tarafından karşılanması lâzım geleceğine de şüphe etmemekteyiz. Bununla beraber Hükümetimizin büyük yardım ve müzaheretini olmaksızın böyle bir binanın kurulabileceğini de düşünmemekteyiz. Binanın

vüsatini ve mahiyeti hakkında yaptığımız ilk tahminleri bildiren aşağıdaki rakamlar bu yoldaki görüşümüzü teyit eder mahiyettedir. Binanın müstemilâtının istikbalde büyüyeceğini de nazara alarak lüzumlu arsa 6000 m2 olarak hesaplanmıştır.

Yukarıda tafsil edilen salonların, kütüphaneleri, büroları, matbaa, laboratuvar, galeri ve müstemilâtı ihtiva edecek bina 9000 m2 vüsatında inşa edilecektir. Bu binanın inşası için arsa hariç 8 milyon lira sarfı icap edecektir. Binanın inşaatına lüzumlu paranın ilk kısmı temin edilince binanın inşaatına başlanacak ve 5 yılda ikmaline gayret edilecektir. Projemiz Hükümetimizin tensip ve takdirine mazhar olduğu takdirde evveleminde bir arsanın bu işe tahsisi için gerekli emir ve kararın verilmesi istirham edilecektir. Arsa için Teknik Üniversite sahası içerisinde ilişik krokide işaretlenen kısmı teklif etmekteyiz. Şehrin mutena bir yerinde ve teknik tedrisat yapan fakülte binalarına mücavir bir yerde böyle bir binanın oturtulması fonksiyonu bakımından hiç şüphesiz iyi görülecektir. Arsa temininden sonra, Hükümetimizden 2 milyon liralık ve millî müesseselerden takribi 1.000.000 liralık yardımlar talep etmeyi düşünmekteyiz. Talep edilecek bu meblâğların temini için kolaylık göstermeleri hususunda bankaların müzaheretini temin etmemize lütüfkâr tavassuttan rica edilecektir. Binanın inşasına lüzumlu paraların mühim bir kısmı bütçelerine koyacakları tahsisatlarla karşılanacaktır. Bu suretle takriben 5 yıl içinde 2.240.000 TL..sının temin edilebileceği hesaplanmıştır. Binadan istifade etmek isteyen teknik cemiyet ve teşekkürlerin de bina inşaatına para vermek sureti ile katılacakları teemmül edilmiştir. Hususî müessese ve şahıslardan da 5 yıl zarfında 500.000 TL'lik yardım alınabileceği ve nihayet bir defaya mahsus olarak tertip edilecek bir piyango'nun da 500.000 TL. hasılat bırakacağı tahmin edilmiştir. 1.5 milyon lira kadar bir paranın bankalardan kredi olarak temini imkânı olacağı da düşünülmüştür. Bu kredinin Odalar ve Birlikçe yapılacak kira karşılığı ödemelerde, salonların gelirinin matbaa ve laboratuvarın çalışmalarında elde edilecek hasılat ile karşılanacağı kabul edilmiştir. Arz edilen bu malûmatı muhtevi, finansman plânı ekli olarak takdim kılınmıştır.

İnşa edilecek binanın mülkiyeti hususunda müşterek mülkiyet esası veya mülkiyetin Birliğe ait olması ve Odaların intifa etmeleri şekilleri üzerinde durulmakla beraber konunun arz ettiği büyük önem muvacehesinde bu konunun halli için binanın realizasyonuna kadar Oda ve Birlik Umumî Heyetlerinde belirecek temayüllerin ilerde dikkate alınması uygun mütalâa edildi. Binanın bakım ve idare masraflarının, bina maliyetinin % 5'i olarak tahmin edilmesi ve binanın idaresinin, ilerde kabul edilecek mülkiyet esasına göre tâyin edilecek bir organ tarafından yapılması uygun görülmüştür. Matbaa ve laboratuvarların döner sermaye ile işletilmesi ve bir miktar kâr ilâvesi sureti ile idaresi tesis masraflarının bilahare düşürülerek ve teknik dış yardımlarla sağlanması imkânlarının aranması uygun bulunmuştur. Kütüphanenin ilk merhalede Odalar ve Birliğin mevcut kitapları ile müesseselerden alınacak kitaplarla meydana getirilmesi ve masraflarının Odalar ve Birlik bütçelerine konacak ödeneklerle karşılanabileceği düşünülmüştür.

Genel esaslara göre yapılan gelir - gider tahmininde senede takriben 160.000 TL. Odalar ve Birlik bütçesinden, banka kredilerinin ödeneceği 10 yıl zarfında, ödenmesi icap edeceği ve senede takriben 40.000 TL. kadar muhtelif kira getirebileceği hesaplanmıştır.

NETİCE

Böylece Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve Odalar faaliyetlerini muntazaman ifa edebilecekleri bir binaya kavuşmuş olacaklar ve bina içerisinde teknik ve mimarî eserlerin tetebbuu, teşhiri, derlenmesi mümkün kılınacak ve ayrıca deneme laboratuvarlarının faaliyete geçmesi kabul olacaktır. Bu manzume içerisinde teknik faaliyette bulunan diğer cemiyetler de yer alabilecekler ve başşehir güzel bir esere kavuşacak ve millî ve beynelmilel konferansların akdi de kabil olacaktır.

EK : I Finansman plânı

REİS
Makina Y. Mühendisi
Fuat YÜCESOY

RAPORTÖR
İnşaat Y. Mühendisi
Kemal NOTAN

AZA
Elektrik Y. Mühendisi
Emin İPLİKÇİ

İnşaat Y. Mühendisi
Feyyaz KOKSAL

AZA
Y. Mimar
Talât ÖZİŞİK

EK — I

FİNANSMAN PLÂNI

1. İç Kaynaklar	Lira Senede	Sene	Aza Adedi	Yekun
a) Azalardan	100/3 x	3 x	14.000 =	1.400.000
b) Odalardan	6 x 5 x	14.000 =		420.000
c) Birlik Bütçesinden	6 x 5 x	14.000 =		420.000
2. DIŞ KAYNAKLAR:				
a) Umumî bütçeden(5 senede)				2.000.000
b) Millî Müesseselerden (5 senede)				1.000.000
c) Hususî Müessese ve şahıslar (5 senede)				500.000
d) Piyango hasılatı (bir defa)				500.000
3. İŞTİRAKLER				500.000
4. BANKA KREDİLERİ				1.500.000
Umumi Yekun				8.240.000

